

Bestemmingsplan 'Invaart Haaften'

Toelichting

Plan identificatie : NL.IMRO.0304.BPinvaarthaaften-1703
Planstatus : vast te stellen
Datum : 3 april 2017

Auteurs : mw. M.I. Huizer Msc
Drs. P.D. Thoenes

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Ligging.....	4
1.3	Vigerende bestemmingsplannen	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Planbeschrijving	7
2.1	Historie	7
2.2	Huidige situatie.....	7
2.3	Toekomstige situatie	9
3	Beleidskader (incl. relevante wet/regelgeving)	10
3.1	Rijksbeleid.....	10
3.2	Provinciaal beleid.....	12
3.3	Gemeentelijk beleid	13
4	Randvoorwaarden	14
4.1	Inleiding.....	14
4.2	Water.....	14
4.2.1	Inleiding	14
4.2.2	Beleidsregels grote rivieren.....	14
4.2.3	Waterwet	15
4.2.4	Nautische gevolgen.....	15
4.3	Toetsing Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	15
4.4	Geluid.....	16
4.5	Bodem.....	16
4.6	Natuur	17
4.6.1	Flora en fauna	17
4.6.2	Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO)	18
4.7	Cultuurhistorie en archeologie	19
4.8	Luchtkwaliteit.....	21
4.9	Kabels en leidingen.....	21
5	Juridische aspecten	22
5.1	Inleiding.....	22
5.2	Bestemmingen	22
6	Uitvoerbaarheid	23
7	Procedure	24
7.1	Vorbereidingsfase	24
7.2	Ontwerpfase.....	24
7.3	Vaststellingsfase	24
7.4	Samenhang met ontheffingen en vergunningen.....	24

Bijlagen

Bijlage I Schematische weergave verruiming

Bijlage II Rivierkundige toetsing

Bijlage III Quick scan flora en fauna

Bijlage IV Toetsing GNN

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het voornemen

Rijkswaterstaat gaat de invaart naar de binnenhaven van Haaften verbreden, ten behoeve van de scheepvaart. Hiervoor wordt er een deel van de huidige oevers ontgraven en worden de nieuwe oevers voorzien van oeverbescherming. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 3.700 m². Dit bestemmingsplan dient om het project planologisch in te passen.

De overnachtingshaven Haaften is gelegen aan de Waal. Deze haven biedt gelegenheid aan binnenvaartschepen om hun reis te onderbreken. Op grond van de Binnenvaartwet zijn schippers gehouden aan maximale vaartijden en voorgeschreven rusttijden. De huidige overnachtingshaven Haaften is in 1985 als commerciële haven in gebruik genomen en in 1986 als overnachtingshaven met 4 steigers voor schepen tot 110 meter lengte. Door schaalvergroting in de beroepsvaart is de afmeting van de invaart niet meer toereikend voor de huidige beroepsvloot.

In het kader van de 'Toekomstvisie Waal' is onder andere besloten om de veiligheid van de haveningang te verbeteren. Door het verbreden van de havenmond wordt een veiligere situatie voor de scheepvaart gecreëerd. Het ontwerp en de dimensies van de invaart zijn de oorzaak dat er in het verleden diverse grondingen hebben plaatsgevonden aan de benedenstroomse zijde van de locatie. Dit komt vooral door de dwarsstromen bij hogere waterstanden die de scheepvaartbewegingen nadelig beïnvloeden en door het optreden van aanzandingen in de invaart die te wijten zijn aan gebrekkige vormgeving in relatie tot de stroming in de rivier. Door verruiming aan de bovenstroomse zijde van de invaart zal het probleem van aanzanding worden weggenomen en er een veilige situatie ontstaan. Het aantal overnachtingsplaatsen in de haven wordt niet gewijzigd. De verruiming van de havenmond leidt dus niet tot een toename van het aantal schepen dat in de haven kan overnachten.

1.2 Ligging

De overnachtingshaven ligt bij kilometerraai 936.0 op de rechteroever (de noordelijke oever) van de rivier de Waal in de gemeente Neerijnen. De verruiming van de haven heeft betrekking op delen van twee kadastrale percelen, te weten: Haaften, sectie L, nummers 722 en 723. De gronden zijn in eigendom van De Staat en in deze hoedanigheid vormt de eigendomspositie geen belemmering.

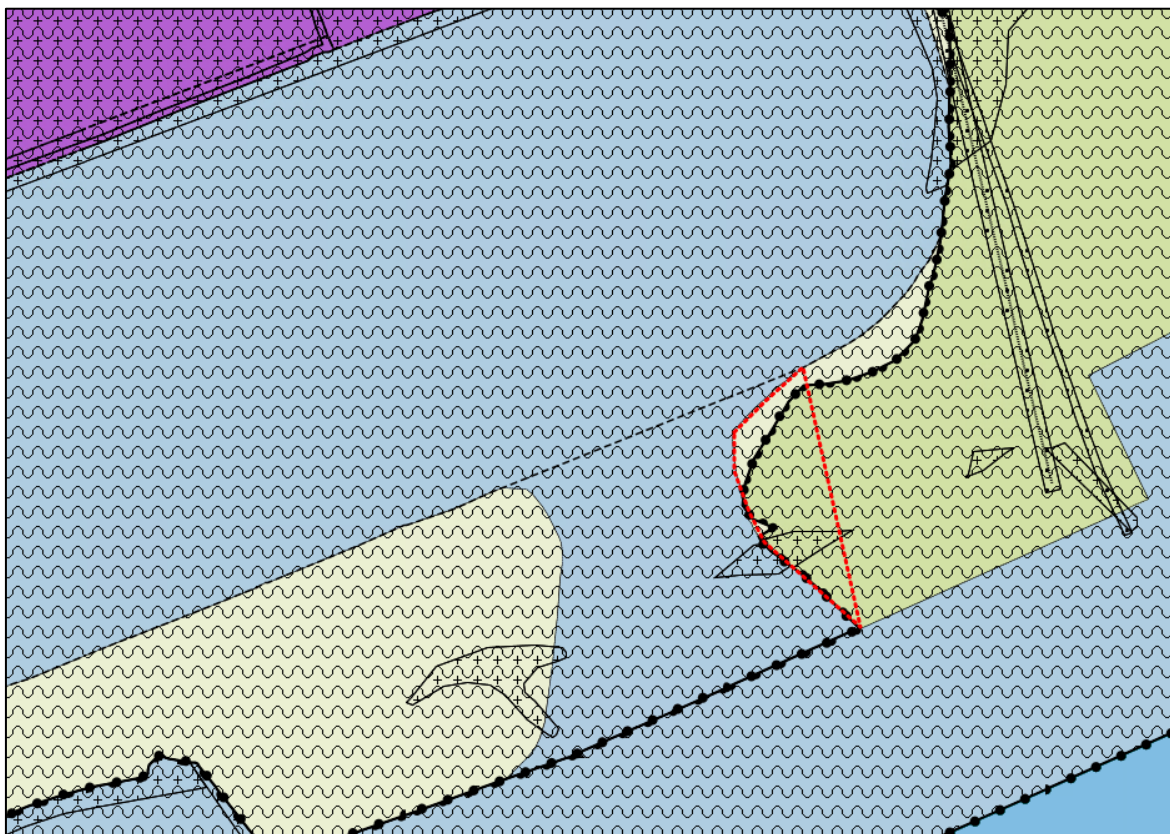
Figuur 1.1

Ligging van het plangebied

De overnachtingshaven ligt bij kilometterraai 936.0 op de rechteroever (de noordelijke oever) van de rivier de Waal in de gemeente Neerijnen. De verruiming van de haven heeft betrekking op delen van twee kadastrale percelen, te weten: Haaf ten, sectie L, nummers 722 en 723. De gronden zijn in eigendom van De Staat en in deze hoedanigheid vormt de eigendomspositie geen belemmering.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

De percelen liggen binnen de grenzen van twee bestemmingsplannen. Voor het grootste gedeelte van de gronden geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied' (vastgesteld 18-02-2016). Deze gronden zijn bestemd als 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden'. De noordelijke rand van de gronden behoort tot het bestemmingsplan 'Kerkewaard' (25-09-2014). Deze gronden zijn bestemd als 'Agrarisch'. De verruiming van de invaart van de haven is op grond van deze bestemmingsplannen planologisch niet direct mogelijk.

Figuur 1.2

Uitsnede vigerende bestemmingsplannen met hierop aangegeven globaal de planlocatie.

1.4 Leeswijzer

Het voorliggende bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding met bijbehorende regels, vergezeld van een toelichting. De regels en verbeelding vormen de juridisch bindende elementen van het bestemmingsplan. De toelichting bestaat uit een planbeschrijving en een beschrijving van de haalbaarheidsaspecten. Tevens worden hierin de resultaten van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de resultaten uit de procedure opgenomen.

De toelichting van dit bestemmingsplan is opgebouwd uit zes hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 de bestaande en toekomstige situatie van het plangebied beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het beleid beschreven dat relevant is voor deze ontwikkeling. In hoofdstuk 4 wordt de uitvoerbaarheid beschreven, waarbij de financiële haalbaarheid, de milieutechnische randvoorwaarden en de planologische randvoorwaarden worden beschreven. Hoofdstuk 5 geeft een toelichting op de regels. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan verantwoord.

2 Planbeschrijving

2.1 Historie

Overnachtingshaven Haaften (ook wel Uitwijkhaven Haaften) is de oudste overnachtingshaven voor de binnenvaart op de Waal en is ontstaan in de jaren 1960. De haven is ontgraven in de periode 1966 - 1968 ten behoeve van zandwinning voor de ophoging van het industrieterrein Kerkewaard. Oorspronkelijk lag de invaart aan de westkant bij Haaften. Later is deze verplaatst naar de huidige locatie. De huidige overnachtingshaven Haaften is in 1985 als commerciële haven in gebruik genomen en in 1986 als overnachtingshaven met 4 steigers voor schepen tot 110 m lengte.

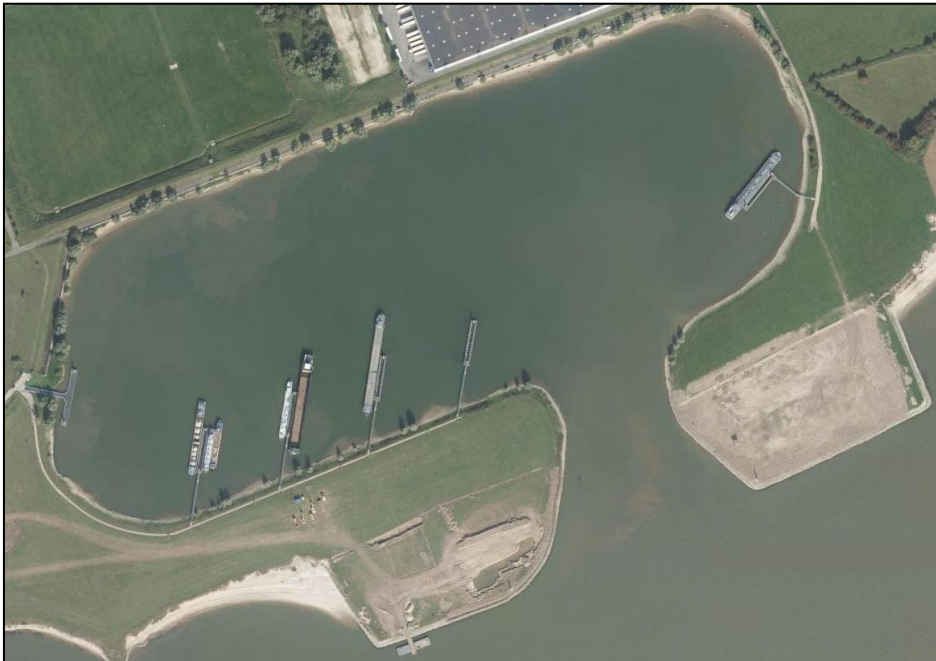

Figuur 2.1

Links een uitsnede uit de Bonnebladen 1850- 1900 en rechts de topografische kaart 1977, de invaart ligt dan nog op de westelijke locatie

2.2 Huidige situatie

De invaart tot de overnachtingshaven wordt gevormd door een circa 125 meter brede trechtervormige doorsteek door de oeverstrook. De koppen van de invaart zijn langs het water versterkt met stortsteen. De koppen en het terrein er omheen zijn in agrarisch gebruik en worden betrekkelijk intensief gebruikt. In 2014 is het kribvak direct ten oosten van de invaart verlaagd in het kader van de kribverlagingen in de Waal. Op de koppen en in de directe omgeving van de invaart is geen opgaande begroeiing aanwezig met uitzondering van enige jonge wilgenopslag langs de waterlijn.

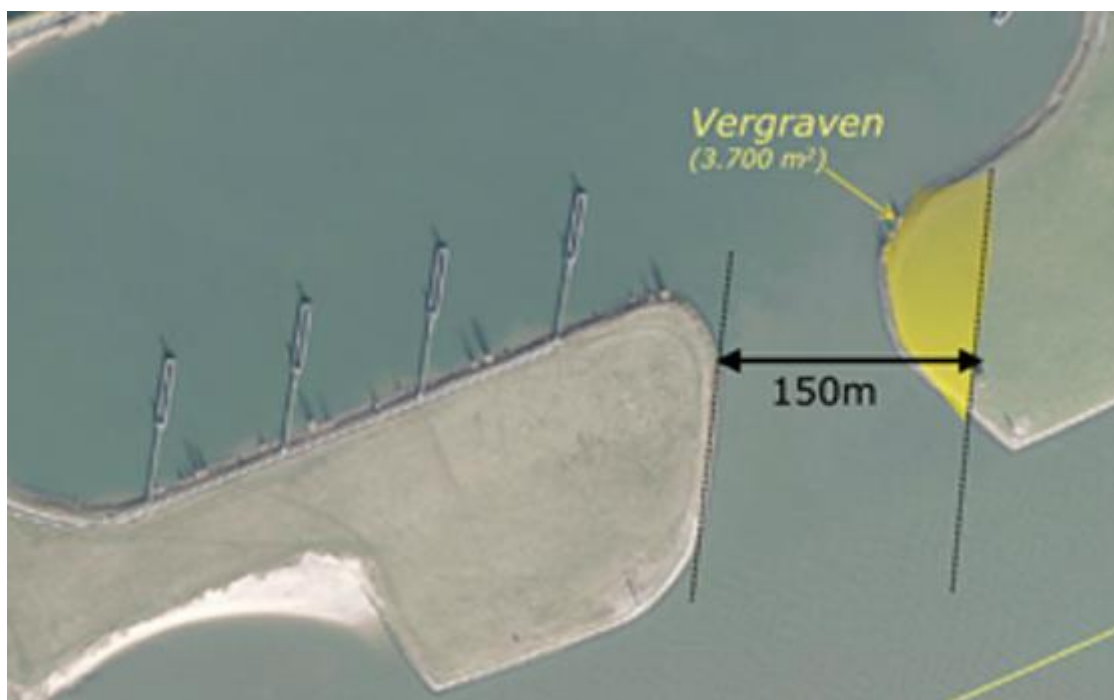
Figuur 2.2
Luchtfoto haven (2014)

Figuur 2.3
Invaart van de overnachtingshaven bij Haaften met links de Waal en op de voorgrond de af te graven kop van de invaart.

2.3 Toekomstige situatie

De invaart wordt verruimd tot een genormeerde breedte van 150m, zoals aangegeven op de tekening in bijlage 1 van onderhavige toelichting. Ter voorkoming van erosie wordt de nieuwe oeverconstructie opgebouwd uit kraagstukken en vastgelegd met stortsteen. De steilheid van de oever is in de nieuwe situatie gelijk aan de huidige steilheid. De haveningang krijgt een bodemniveau van -3,22 m t.o.v. NAP.

Figuur 2.4

Te vergraven deel t.b.v. de invaart

3 Beleidskader (incl. relevante wet/regelgeving)

In dit hoofdstuk worden de relevante wettelijke en beleidskaders toegelicht. In hoofdstuk vijf wordt beoordeeld of het project aan de kaders uit deze wet- en regelgeving kan voldoen.

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 vastgesteld. Het Rijk zet met de structuurvisie het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid in voor een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. In de structuurvisie staan de plannen voor ruimte en mobiliteit van nationaal belang. Zo beschrijft het kabinet in de Structuurvisie in welke infrastructuurprojecten zij de komende jaren wil investeren en op welke manier de bestaande infrastructuur beter benut kan worden. Provincies en gemeenten krijgen in de plannen meer bewegingsvrijheid op het gebied van ruimtelijke ordening. Het kabinet richt zich bij de verbetering van het vestigingsklimaat vooral op de regio's die zorgen voor de meeste economische groei, zoals bijvoorbeeld de Rotterdamse haven. Hierbij spelen ook de lokale voorzieningen een belangrijke rol:

“De topsector Logistiek werkt aan een visie op een kernnetwerk logistiek van (inter)nationale verbindingen en multimodale knooppunten. Het internationaal kernnet logistiek bevat de voor het goederenvervoer belangrijkste grensoverschrijdende achterlandverbindingen van de mainports, brainport en greenports.

Het Rijk werkt samen met de sector en de regio's een nationaal kernnetwerk uit. Dit moet leiden tot één logistiek systeem (over spoorwegen, vaarwegen en wegen) dat goed is aangesloten op omliggende landen.

De binnenvaart is een belangrijk alternatief om de drukke wegen te ontlasten. Schepen moeten daarvoor zo efficiënt en betrouwbaar mogelijk kunnen doorvaren. Daarom streven we naar een wachttijd bij sluizen op de rijksvaarwegen van maximaal 30 minuten.”

Conclusie

Het verhogen van de scheepvaartveiligheid door de verruiming van de invaart draagt bij aan een betere bereikbaarheid (SVIR doelstelling) en aan een vitale scheepvaartsector en daarmee aan de SVIR doelstelling “verbetering concurrentiekracht”. Meer vervoer over water in plaats van over de weg draagt bij aan SVIR doelstelling “verbetering leefomgeving, milieu en water”.

Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)

Voor het Rijk is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) het beleidskader dat de ruimtelijk economische-, water-, mobiliteits- en duurzaamheids/leefbaarheidsopgaven voor Nederland richting 2040 benoemt en de focus bepaalt voor de rijksinvesteringen. Het Rijk investeert in projecten die bijdragen aan een betere bereikbaarheid van de gebieden met de grootste economische verdien capaciteit en projecten die nodig zijn om Nederland te beschermen tegen hoogwater en een tekort aan zoetwater. Door infrastructuur, bescherming tegen overstromingen, waterbeheer en duurzame ruimtelijke economische ontwikkeling in onderlinge samenhang te bekijken, wordt gelijktijdig aan een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland gewerkt. Het MIRT als bijlage bij de Begroting van I en M gaat over de financiële investeringen vanuit het Rijk in deze integrale, gezamenlijke opgaven en oplossingen (programma's en projecten).

Het project is opgenomen in het door het parlement vastgestelde MIRT Overzicht 2016 als onderdeel van de Toekomstvisie Waal.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevat de juridische kaders voor onder meer het bundelen van verstedelijking, de Rijksbufferzones, nationale landschappen, de ecologische hoofdstructuur, de kust, grote rivieren, militaire terreinen, de mainportontwikkeling van Rotterdam en de Waddenzee. Rijksbelangen werken nu veel directer door in de ruimtelijke plannen van andere overheden, dit moet leiden tot snellere besluitvorming en minder bestuurlijke druk.

Waterbeleid

Waterwet

De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. De waterwet geldt voor ingrepen in het winterbed van de rivier. In artikel 5.4 van de waterwet wordt voorgeschreven dat de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan.

Rijkswaterstaat stelt voor dit project een projectplan waterwet op, en zal hiervoor de geëigende procedure doorlopen.

De Beleidsregels Grote Rivieren

De Beleidsregels Grote Rivieren betreft een herziening van de Beleidslijn Ruimte voor de Rivier. De Beleidsregels berusten op artikel 6.12 van het Waterbesluit. De doelstellingen van de beleidsregels zijn gericht op het behouden van de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit en het voorkomen van feitelijke belemmeringen voor toekomstige verruiming van het rivierbed. In de Beleidsregels Grote Rivieren is het afwegingskader voor ruimtelijke initiatieven in het rivierbed hernieuwd vastgelegd.

Flora- en faunawet

Op basis van de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is het een vereiste om inzicht te bieden in de effecten van een voorgenomen ruimtelijke ingreep op wettelijk beschermde planten en dieren. Als er significant schadelijke gevolgen zullen zijn voor een wettelijk beschermde soort en/of zijn leefgebied, zal bezien moeten worden in hoeverre de schadelijke effecten kunnen worden voorkomen. Zijn de effecten niet weg te nemen, bijvoorbeeld door een andere locatie te kiezen, of op een andere manier naar een oplossing te zoeken, terwijl de uitvoering van het plan noodzakelijk wordt geacht (dwingende redenen van groot openbaar belang) dan zal in het kader van de wet ontheffing moeten worden aangevraagd en zal moeten worden voorzien in compensatie. Daar waar ontwikkelingen plaatsvinden, geldt in dit kader een onderzoeksplicht.

Wet op de Archeologische Monumentenzorg

In 1992 werd in Valetta door de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen het 'Europees Verdrag inzake de bescherming van het Archeologisch Erfgoed', beter bekend onder de naam 'Verdrag van Malta', ondertekend.

De wet tot goedkeuring van het verdrag is aangenomen door het Nederlands parlement en op 9 april 1998 in het Staatsblad gepubliceerd. Na enkele malen uitstel is het wetsvoorstel in april 2006 door de Tweede Kamer aangenomen en in december van dat jaar door de Eerste Kamer

bekrachtigd. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is op 1 september 2007 in werking getreden.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsverordening

Algemeen

De provinciale Omgevingsverordening is een van de wettelijke instrumenten van de provincie en richt zich net zo breed op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland als de Omgevingsvisie, die daarin is verankerd. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. Relevant hier is het aspect Natuur: natuur: groene ontwikkelingszone; behoud van natuurgebieden en ecologische hoofdstructuur.

Natuur; Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelzone (GO)

Gelderland streeft naar het veiligstellen van de verscheidenheid (biodiversiteit) en kwaliteit van de Gelderse natuur. Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) omvat een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden, waar voor nieuwe ontwikkelingen een nee-tenzij beleid geldt. Daarnaast is er de Groene Ontwikkelingszone (GO), waar meer ruimte voor ontwikkeling is. Het projectgebied ligt deels in het GNN en deels in de GO.

Figuur 3.3 Omgevingsverordening, kaartbeeld Natuur
Donkergroen: Natuurgebieden; lichtgroen: verbindingen; tezamen: Groene ontwikkelingszone

3.3 Gemeentelijk beleid

Beleidsnota archeologie

De gemeente heeft een archeologische inventarisatie voor het gehele Neerijnse grondgebied uitgevoerd en vertaald naar een archeologische waarden- en verwachtingenkaart. Met de vaststelling van het archeologische beleid door de gemeenteraad is er in de toekomst niet meer voor elk afzonderlijk bouwplan een archeologisch onderzoek noodzakelijk. Gebieden met een lage verwachting zijn pas vanaf één hectare onderzoeksplichtig gesteld.

Bij toekomstige ontwikkelingen op plaatsen met een reeds bekende archeologische waarde (de zogenaamde AMK-terreinen) en de historische dorpskernen zal versterking van de diepere ondergrond zoveel mogelijk moeten worden voorkomen of beperkt. Bij ingrepen vanaf 100 m² zullen deze waardevolle gebieden aan een (bureau)onderzoek en nadere afweging onderworpen moeten worden. Waar behoud in de bodem niet realiseerbaar is, zullen de consequenties voor wat betreft de aantasting van het bodemarchief in een zo vroeg mogelijk stadium inzichtelijk moeten worden gemaakt voor alle partijen die betrokken zijn bij de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

4 Randvoorwaarden

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de ruimtelijke en milieuhygiënische aspecten die van belang zijn bij de ontwikkeling van dit bestemmingsplan. Bij het opstellen van een bestemmingsplan dient te worden verantwoord dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de huidige planologische en milieuhygiënische situatie.

Er wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten: water, geluid, bodem, natuur en cultuurhistorie en archeologie. Verder wordt aandacht geschonken aan de ligging van kabels en leidingen.

4.2 Water

4.2.1 Inleiding

Zoals in paragraaf 3.1 is toegelicht, is het project opgenomen in het door het parlement vastgestelde MIRT Overzicht 2016 als onderdeel van de Toekomstvisie Waal en is de doelstelling het verhogen van de nautische veiligheid. Het betreft in de zin van de waterwet een wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder.

4.2.2 Beleidsregels grote rivieren

Rivierkundige gevolgen

Uit de rivierkundige toetsing conform het Rivierkundig Beoordelingskader blijkt dat er geen rivierkundige bezwaren zijn voor de afvoer en berging van het water, voor de stroombeelden in de uiterwaard en de aftakkingen van de nevengeul. Ook voor de aanzanding, erosie en sedimentatie zijn geen rivierkundige bezwaren.

Artikel 5 “Riviergebonden activiteiten stroomvoerend regime” van de beleidsregels bepaalt waarvoor toestemming wordt gegeven:

“Voor de navolgende riviergebonden activiteiten in het gedeelte van het rivierbed waarop het stroomvoerend regime van toepassing is, wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 7, eerste en tweede lid, toestemming gegeven:

- a. de aanleg of wijziging van waterstaatkundige kunstwerken;”
- b. etc.

Dit project valt onder de aanleg of wijziging van waterstaatkundige kunstwerken en is daarmee een riviergebonden activiteit waarvoor toestemming wordt gegeven via de procedure projectplan waterwet.

Voor de rivierkundige beoordeling (Flow, “rivierkundige toetsing van de verruiming van de invaart Haaften” d.d. 27/05/2016) wordt verwezen naar bijlage II van onderhavig bestemmingsplan.

4.2.3 Waterwet

Volgens Artikel 5 “Riviergebonden activiteiten stroomvoerend regime” van de waterwet valt de aanleg of wijziging van waterstaatkundige kunstwerken onder riviergebonden activiteiten, waarvoor toestemming wordt gegeven. Deze toestemming wordt via de procedure voor het projectplan waterwet verkregen.

4.2.4 Nautische gevolgen

Op dit moment is de invaart trechtvormig, met op het smalste punt een breedte van circa 110 meter. Om een veilige in- en uitvaart te faciliteren is voorzien in een havenmond met een breedte van 150 meter. Aan deze maatvoering en vormgeving ligt een nautische studie van Marin ten grondslag die als uitgangspunt voor de aanpassing wordt gehanteerd¹. Hierbij is uitgegaan van de scheepsklasse waarvoor de overnachtingshaven door Rijkswaterstaat wordt gefaciliteerd: klasse Va 135 meter. De verruiming wordt gerealiseerd met het afgraven van een deel van de oostelijke oever. Het gaat om circa 3.700 m² met een talud onder water om over de gehele breedte voldoende diepgang te garanderen. Totaal komt er circa 25.000 m³ materiaal vrij. Afhankelijk van de milieuhygiënische kwaliteit van de waterbodem wordt de afzetlocatie bepaald.

Opgemerkt wordt dat de nautische studie heeft uitgewezen dat de functies overnachtingshaven (met steigers) en een kade voor de containerterminal goed verenigbaar zijn. In een situatie met veel wind en golven kunnen schippers nog veilig bij de afmeerlocatie komen en wegvaren.

4.3 Toetsing Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het waterbelang wordt ook beschermd door het Barro, zeker inzake het bestemmingsplan.

De volgende artikelen uit het Barro zijn relevant voor dit project.

Artikel 2.1.3. (veiligheid scheepvaart op vaarwegen)

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen de begrenzing van een rijksvaarweg of op een vrijwaringszone en dat een wijziging inhoudt ten opzichte van het ten tijde van inwerkingtreding van deze titel geldende bestemmingsplan, wordt rekening gehouden met het voorkomen van belemmeringen voor:

- a) de doorvaart van de scheepvaart in de breedte, hoogte en diepte;
- b) de zichtlijnen van de bemanning en de op het schip aanwezige navigatieapparatuur voor de scheepvaart;
- c) het contact van de scheepvaart met bedienings- en begeleidingsobjecten;
- d) de toegankelijkheid van de rijksvaarweg voor hulpdiensten, en
- e) het uitvoeren van beheer en onderhoud van de rijksvaarweg

Artikel 2.4.3. (rivierbed)

1. Een bestemmingsplan wijst ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan alleen nieuwe bestemmingen in een rivierbed aan in het geval er sprake is van:

1 Marin. (2 december 2011). Extra simulaties havenmond Haaften, rapportnummer: 24961-2-MSCN-rev.1.

- i) een zodanige situering van de bestemming dat het veilig en doelmatig gebruik van het oppervlaktewaterlichaam gewaarborgd blijft;
 - ii) geen feitelijke belemmering voor de vergroting van de afvoercapaciteit van de rivier;
 - iii) een zodanige situering van de bestemming dat de waterstandverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is, en
 - iv) een zodanige situering van de bestemming dat de ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam niet verslechtert.
2. Bij toepassing van het eerste lid worden resterende waterstandeffecten of afname van het bergend vermogen gecompenseerd.
 3. In een bestemmingsplan wordt vastgelegd hoe de effecten op de waterstand en de afname van het bergend vermogen worden gecompenseerd.

Conclusie: dit project en dus ook het bijbehorende bestemmingsplan hebben tot doel om de scheepvaartveiligheid te vergroten waarmee het veilig en doelmatig gebruik van het oppervlaktewaterlichaam gewaarborgd blijft. Er treedt geen feitelijke belemmering voor de vergroting van de afvoercapaciteit van de rivier op. Er is sprake van een zodanige situering van de bestemming dat er geen sprake is van waterstandverhoging en dat er een geringe toename van het bergend vermogen tot stand komt. De ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam verslechtert niet. Het bestemmingsplan voldoet aan het Barro.

4.4 Geluid

Het geluidsrelevante aspect van dit project is het aanleggen van de verruiming van de invaart en het aanleggen van de nieuwe oevers. Dit is een tijdelijke activiteit die naar schatting twee tot drie maanden in beslag neemt. Deze activiteiten vallen onder de Circulaire Bouwlawaaai 2010. De uitvoetingswijze is nog niet precies bekend, dit wordt nader ingevuld in de aanbestedingsfase. De voorkeursgrenswaarde in de circulaire voor een geluidgevoelig object is een dagwaarde van 60 dB(A).

Uitgaande van de gelijktijdige activiteiten ontgraving en zes vrachtwagen-bewegingen per uur, wordt de afstand waarop het gemiddeld geluidniveau in de dag minder bedraagt dan 60 dB(A) geschat op ca 75 m. Binnen deze afstand is geen geluidgevoelig object aanwezig. Het dichtstbijzijnde object is mogelijk een schip dat aan de kegelschepenligplaats ligt, op ca 180 m afstand, of een schip dat aan de reguliere ligplaats ligt op minstens 250 m afstand.

Binnenvaartschepen zijn geen geluidsgevoelige objecten in de zin van de wet.

Het dichtstbijzijnde gevoelige object is minimaal 650 meter verwijderd. Het betreft een woonhuis in het buitengebied van Haaften. Op deze afstand is het geluidsniveau als gevolg van de aanlegwerkzaamheden beduidend lager dan de voorkeursgrenswaarde.

Naar verwachting kan worden voldaan aan de Circulaire Bouwlawaaai 2010 en zal er geen geluidshinder van enige omvang optreden.

4.5 Bodem

Het ontgraven van uiterwaardbodern in deze omvang valt onder het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). In 2013 is door Bam Nelis de Ruiter B.V. een bodemonderzoek uitgevoerd naar de bodemkwaliteit (BAM Nelis de Ruiter BV, 25 april 2013, Milieukundig en geotechnisch waterbodemonderzoek

overnachtingshaven Haaften met kenmerk SWA/BB130457.3350377_V02_D). Hieruit volgt dat 19.500 m³ vrijkomend bodemmateriaal als vrij toepasbaar en 7.500 m³ als klasse A/B (toplaag) wordt geklasseerd. Dit zijn bodemkwaliteiten die zonder negatieve gevolgen voor het milieu kunnen worden ontgraven en afgevoerd. Voor grondverzet dient wel eerst een partijkeuring (ook wel AP04-keuring genoemd) gedaan te worden. De keuring legt de milieuhygiënische kwaliteit en toepassingsmogelijkheden van een partij grond vast. De uitvoerend partij moet vervolgens een melding Bbk doen.

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de verruiming van de invaart.

4.6 Natuur

4.6.1 Flora en fauna

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2) en de Natuurnetwerk Nederland. Soortenbescherming is geregeld in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming

In het kader van een aantal voorgenomen ontwikkelingen van Rijkswaterstaat is een quick scan flora en fauna uitgevoerd². Voor de quick scan wordt naar bijlage III verwezen. Hierin is ook ingegaan op de beoogde verruiming van de haven van Haaften.

Voor de ingrepen is een toetsing Wet natuurbescherming vereist. De quick scan heeft de uitgewezen dat de kans aanwezig is dat zich op de kop van de invaart of in de directe omgeving broedsels van vogels bevinden. Het verleggen van de oever dient daarom bij voorkeur buiten het broedseizoen te gebeuren. Daarnaast is de kans aanwezig dat de af te graven oever het leefgebied vormt van Rivierdonderpad en Kleine modderkruiper. Verstoring is niet te voorkomen, maar kan wel worden beperkt door buiten het voortplantingsseizoen te werken. Verder is de aanwezigheid van drie beschermde vissoorten te verwachten in het plangebied. De oever van de invaart is geen speciale verblijfplaats, paaiplaats of opgroeiplaats van larven. Echter een negatief effect op beschermde vissoorten door het afgraven van de kop van de invaart is uit te sluiten.

Door de uitvoerende partij wordt gewerkt met het RWS-brede werkprotocol flora & fauna, waarmee een ontheffing Wet natuurbescherming niet noodzakelijk is.

De quick scan heeft ook uitgewezen dat het plangebied niet in of in de directe omgeving van Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt circa één kilometer oostelijker en betreft een onderdeel van Natura 2000-gebied Rijntakken. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ten westen van Haaften dat een directe relatie met de Waal heeft is de Biesbosch. Dit ligt circa vijftieng kilometer van Haaften af. Het enige wezenlijke effect dat door de ingreep op de omgeving kan hebben is vertroebeling van het water door de afgraving van de rivieroever. Dit effect is gering en van tijdelijke aard. De afgraving duurt naar schatting hooguit een halve dag. Op het Natura 2000-gebied ten oosten van Haaften is een negatief effect als gevolg van vertroebeling uit te sluiten, omdat het stroomopwaarts ligt. Het Natura 2000-gebied ten westen van Haaften ligt dermate ver van Haaften af dat de vertroebeling daar niet meer merkbaar is.

² Ruimte voor Advies. (21 maart 2017). Quick scan flora en fauna, 2^e versie. Rijkswaterstaat GVO-nat,

4.6.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO)

Het projectgebied ligt deels in het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en deels in de Groene ontwikkelingszone (GO), zie onderstaande figuur. Het GNN en de GO kennen een beschermingsregime in de Omgevingsverordening Gelderland.

Figuur 4.1

Uitsnede uit kaart Omgevingsverordening Gelderland met Gelders Natuurnetwerk (GNN) in donkergroen en Groene ontwikkelingszone (GO) in lichtgroen

De relevante artikelen uit de Omgevingsverordening Gelderland zijn:

artikel 2.7.1.1 Beschermingsregime GNN

In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN) worden geen nieuwe functies mogelijk gemaakt, tenzij:

1. geen reële alternatieven aanwezig zijn;
2. sprake is van redenen van groot openbaar belang;
3. de negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
4. de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd

artikel 2.7.2.1 Beschermingsregime GO

In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen de Groene Ontwikkelingszone (GO) worden geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, tenzij:

1. geen reële alternatieven aanwezig zijn;

2. sprake is van redenen van groot openbaar belang;
3. de negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
4. de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 2.7.1.1 derde tot en met zesde lid, en 2.7.1.3.

Door het bureau 'Ruimte voor Advies' is een toetsing uitgevoerd in het kader van het Gelders Natuurnetwerk³. De toetsing is als bijlage IV opgenomen. De toets is afgestemd met het bevoegd gezag (de provincie Gelderland), die de conclusie onderschrijft

De invaartverruiming overlapt met het GNN over een oppervlakte van circa 700 vierkante meter. De omgevingsverordening stelt dat de uitbreiding van een bestaande functies mogelijk is indien deze wordt gecombineerd met de ontwikkeling van een compensatielocatie, zodat de kernkwaliteiten per saldo verbeteren.

In het onderhavige situatie kan worden gesteld dat er geen werkelijk areaalverlies optreedt. Weliswaar is er sprake van een functie-uitbreiding, maar hiervoor is alleen een wijziging van de natuurlijke staat van het terrein noodzakelijk, namelijk van landnatuur in waternatuur. Verder worden geen kernkwaliteiten aangetast, is een cumulatief effect uitgesloten en is de wijziging op de schaal van het systeem zeer gering. Om deze redenen is geconcludeerd dat er geen significante aantasting van het GNN optreedt. Hieruit volgt dat voor het verbreden van de invaart geen compensatie noodzakelijk is.

De invaartverruiming overlapt met de GO over een oppervlakte van maximaal 3000 vierkante meter. De omgevingsverordening stelt dat een beperkte uitbreiding van bestaande functies is toegestaan, mits de uitbreiding maximaal dertig procent bedraagt en indien is aangetoond en verzekerd dat de betreffende activiteit landschappelijk wordt ingepast en de kernkwaliteiten per saldo niet worden aangetast. De haven heeft een oppervlakte van circa achtentwintig hectare. De uitbreiding van de invaart valt met maximaal 3000 vierkante meter ruim onder de norm van dertig procent. Verder blijkt uit de effectbeoordeling dat de ontwikkeling niet van invloed is op de kernwaarden van het deelgebied. In dit geval is compensatie daarom niet aan de orde. Tevens is de aanvullende eis tot inpassing van de functie hier niet van toepassing, omdat de ontwikkeling geen betrekking heeft op een fysieke constructie.

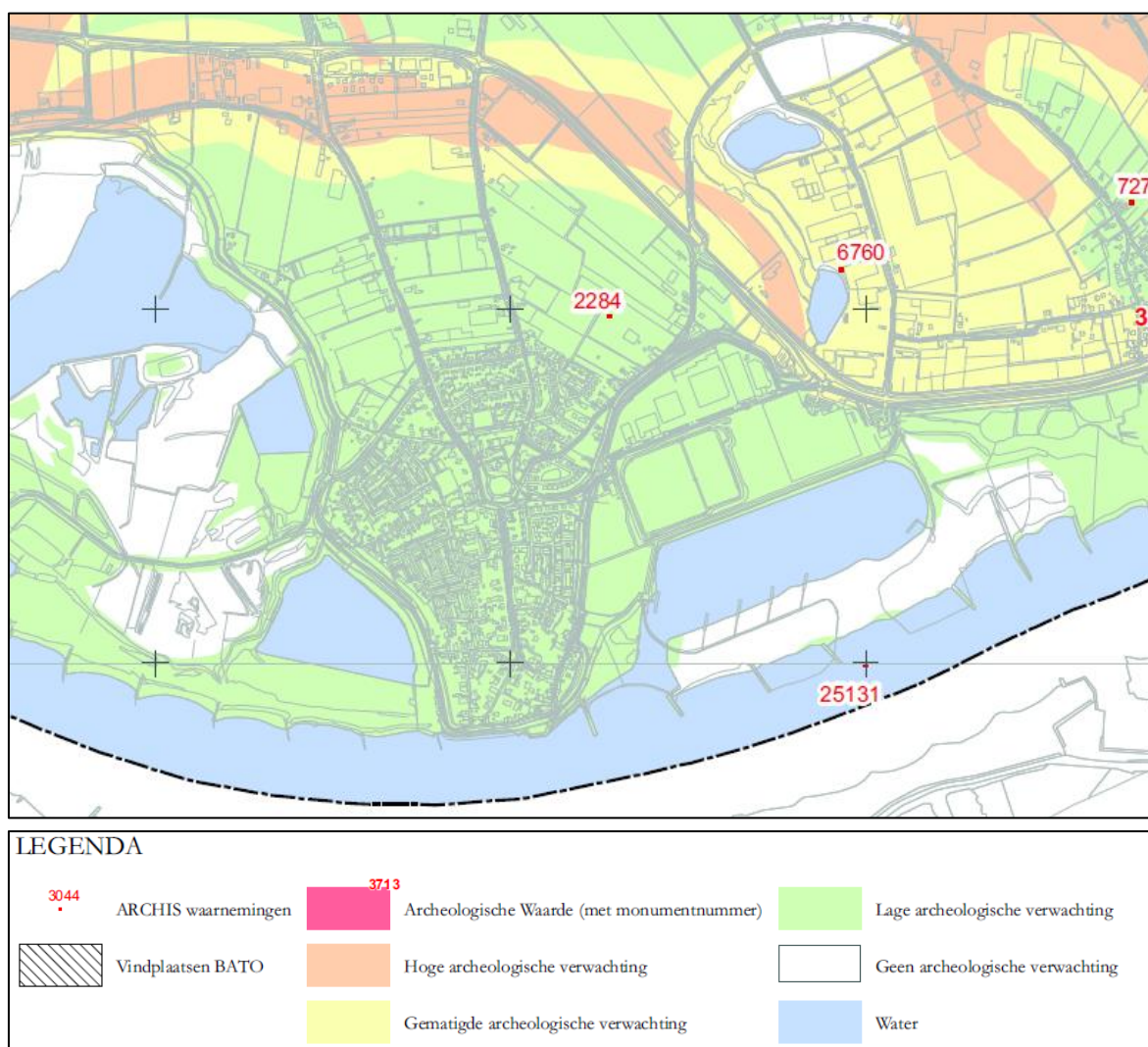
Het aspect natuur vormt geen belemmering voor de verruiming van de invaart.

4.7 Cultuurhistorie en archeologie

Zoals in paragraaf 4.3 is toegelicht, is het relevante beleidsdocument de Archeologische waarden- en beleidskaart voor het grondgebied van de gemeente Neerijnen. Zoals in figuur 4.2 valt te zien geldt voor het projectgebied "geen archeologische verwachting". In deze gebieden is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

3 Ruimte voor Advies (14 september 2016), Toetsing Gelders Natuurnetwerk Invaartverbreding overnachtingshaven Haaften

In overeenstemming met het bestemmingsplan Buitengebied is op een deel van het plangebied de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 4' behouden. Dit betekent dat alleen bij projecten in het kader van de Tracéwet en projecten met een omvang van meer dan 10.000 m² moeten worden onderzocht op eventuele archeologisch waardevolle resten. Uit het archeologisch vooronderzoek⁴ blijkt dat er op deze locatie bij werkzaamheden aandacht moet zijn voor toeval vondsten van maritiem karakter zoals (houten) scheepsresten, oeverconstructies etc.. Indien bij uitvoering van de werkzaamheden archeologische zaken worden aangetroffen, dient conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien 2007) melding van de desbetreffende vondsten bij het bevoegd gezag (c.q. gemeente Utrecht Neerijnen) te worden gedaan.

Figuur 4.2

Uitsnede van de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Neerijnen

Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor de verruiming van de invaart.

4 Heunks, E. 2011, Archeologisch vooronderzoek: bureauonderzoek. Adviesdocument EH-022011.

4.8 Luchtkwaliteit

De verandering van bestemming van het projectgebied heeft nauwelijks invloed op de luchtkwaliteit in het omliggende gebied. Het gebied wordt omgezet in water. Als het gebied is omgezet in water vindt er geen emissie meer plaats vanuit het gebied. De aanlegwerkzaamheden zijn kleinschalig en kortdurend, en hebben daarom een niet in betekende mate bijdrage aan de luchtkwaliteit, die op jaarbasis wordt beoordeeld. De werkzaamheden vinden plaats op minimaal 700 m van verblijfslocaties. Het omringende terrein is afgesloten voor het publiek, dan wel water of haven. Het feit alleen dat de invaart wordt verbreed, leidt niet tot een toename van de scheepvaart. Het is niet aannemelijk dat de grenswaardes ter plekken van verblijfslocaties worden overschreden.

4.9 Kabels en leidingen

In het gebied bevinden zich naar verwachting geen kabels en leidingen. Ten oosten van het projectgebied liggen op meer dan 100 m afstand een brandstof- en een rioolleiding. De uitvoerder van de werkzaamheden zal voorafgaand aan de graafwerkzaamheden een KLIC-melding moeten doen.

5 Juridische aspecten

5.1 Inleiding

Het juridische gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en de verbeelding. Voor wat betreft de systematiek van de regels en de verbeelding (plankaart), is aansluiting gezocht bij het handboek van de gemeente Neerijnen en de SVBP (Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen) 2012.

5.2 Bestemmingen

De bestemmingen zijn vervat in de regels van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 1 van de regels worden de in de planregels gehanteerde begrippen nader verklaard, zodat interpretatieproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze gemeten moet worden. In hoofdstuk 2 zijn specifieke regels opgenomen voor de op de verbeelding gegeven bestemmingen. De artikelen bestaan o.a. uit een bestemmingsomschrijving, bouwregels, en zo nodig uit afwijkingsregels en specifieke gebruiksregels. De hoofdstukken 3 en 4 bevatten regels die van toepassing zijn op meerdere bestemmingen. Navolgend worden regels uit hoofdstuk 2 toegelicht.

Artikel 3 Water

De invaart heeft de bestemming 'Water'. De voor Water aangewezen gronden zijn met name bestemd voor waterstaatkundige doeleinden ten behoeve van waterbeheersing en waterberging. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd. In de bestemming Water is een aanduiding haven opgenomen waarmee het toegestaan is om kaden, steigers en kribbakens te realiseren.

Artikel 4 Waarde Archeologie 4

Een deel van de gronden heeft de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4' waarmee gewaarborgd is dat bij projecten in het kader van de Tracéwet en projecten met een omvang van meer dan 10.000 m² onderzoek moet worden uitgevoerd op eventuele archeologisch waardevolle resten.

Artikel 5: Waterstaat – Uiterwaardgebied

De voor Waterstaat - Uiterwaardgebied aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de afvoer en doorstroming van rivierwater. In of op deze gronden mag uitsluitend ten behoeve van de in de planregels genoemde riviergebonden en niet-riviergebonden activiteiten worden gebouwd. In de planregels bij deze bestemming zijn voorwaarden opgenomen waaraan in dat geval voldaan moet worden. Binnen de bestemming is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de grenzen van deze dubbelbestemming te wijzigen.

Artikels 6-9

Hierin zijn algemene gebruiks-, aanduidings- en afwijkingsregels opgenomen.

Artikels 10-11

Hierin zijn overgangsrecht- en slotregels opgenomen.

6 Uitvoerbaarheid

Ingevolge artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient er in het kader van het bestemmingsplan een onderzoek te worden gedaan naar de uitvoerbaarheid van het plan. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de financiële haalbaarheid van het plan.

Zoals in § 4.1 is toegelicht, betreft het hier een klein deelproject van het MIRT project Toekomstvisie Waal, dat deel uitmaakt van het door het parlement vastgestelde MIRT 2016 . Hiermee is ook het budget voor het project goedgekeurd en is de financiële haalbaarheid van het project verzekerd.

7 Procedure

7.1 Voorbereidingsfase

Over het bestemmingsplan wordt in de voorbereidingsfase overleg gevoerd met diverse organisaties en belanghebbenden, zoals de provincie, Rijkswaterstaat en het waterschap. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 3.1.1 Bro.

7.2 Ontwerpfase

Na de beoordeling en verwerking van de overlegreacties wordt het ontwerpbestemmingsplan moet het college van burgemeester en wethouders besluiten om het ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen. Dit is het begin van de wettelijke bestemmingsplanprocedure. Tijdens deze periode van terinzagelegging (zes weken) heeft een ieder zijn of haar zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan naar voren kunnen brengen. Tijdens de ter inzage legging zijn geen zienswijze ingediend. Het bestemmingsplan wordt daarom door de gemeenteraad ongewijzigd vastgesteld.

7.3 Vaststellingsfase

Het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van het bestemmingsplan wordt binnen twee weken bekend gemaakt. Burgemeester en wethouders plaatsen de kennisgeving van dit besluit tevens in de Staatscourant en voorts geschiedt deze langs elektronische weg. Gelijktijdig moet de kennisgeving langs elektronische weg aan de diensten en bestuursorganen worden verzonden en moet het besluit met de hierbij behorende stukken langs elektronische weg beschikbaar worden gesteld.

Hierna gaat het vastgestelde bestemmingsplan voor een periode van zes weken ter inzage. Een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij of zij niet tijdig zijn of haar zienswijze bij de gemeenteraad naar voren heeft gebracht, kan gedurende deze termijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Na de periode van terinzagelegging treedt het bestemmingsplan in werking, behalve wanneer tevens om een schorsing van inwerkingtreding wordt gevraagd (voorlopige voorziening). Als het bestemmingsplan in werking is getreden, kunnen er op basis daarvan omgevingsvergunningen worden verleend en kan tot planrealisatie worden overgegaan.

7.4 Samenhang met ontheffingen en vergunningen

Ten behoeve van de voorgenomen verruiming van de invaart van de haven dienen een ontgrondingsvergunning en een watervergunning te worden aangevraagd. Zowel de Wet ruimtelijke ordening (in het kader van de ruimtelijke procedure) als de Ontgrondingenwet en de Waterwet voorzien in een coördinatieregeling om de verschillende procedures te coördineren. Onderzocht wordt welke coördinatieregeling voor deze ontwikkeling het beste kan worden toegepast.

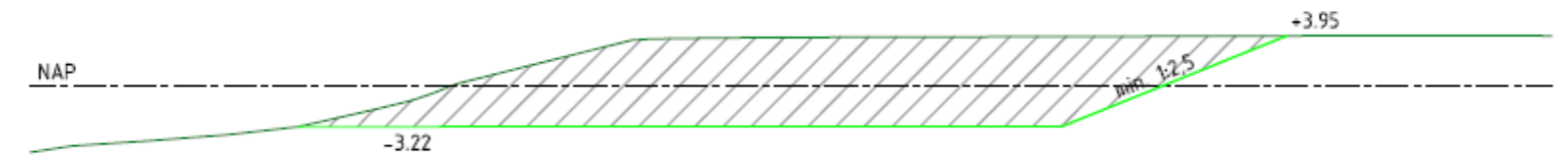
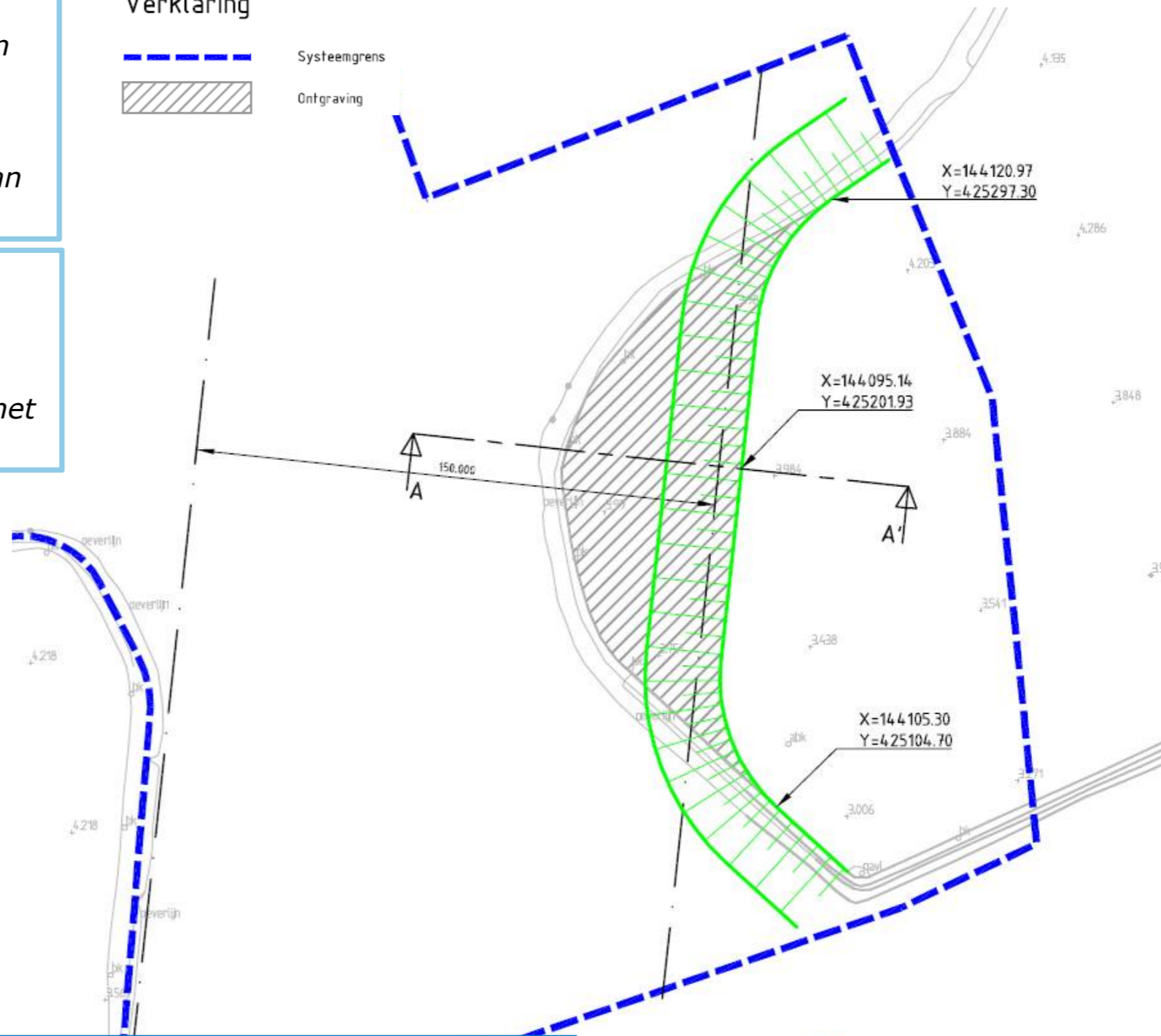
Bijlage I
Schematische weergave verruiming

- Ter voorkoming van erosie wordt de nieuwe oeverconstructie opgebouwd uit kraagstukken en vastgelegd met stortsteen
- De steilheid van de oever is in de nieuwe situatie gelijk aan de huidige steilheid
- De haveningang krijgt een bodemniveau van -3,22 m t.o.v. NAP

Dit is een uitsnede van de tekening van de systeemdefinitie voor het groot onderhoud project 'VORS' (uitvoering 2017), waar de verruiming van de invaart bij Haafthen deel uitmaakt. Deze uitsnede is ten behoeve van het projectplan voor de invaart

Verklaring

- Systeemgrens
- Ontgraving

Dwarsprofiel A-A'
Schaal 1:500

			dienst: ON B Vaarwegen VORS ON
Overnachtinghaven Haafthen VORS-ON			bureau uitbesteding
Verbreding invaart overnachtingshaven			akk. RWS datum behoort bij
Waal - Uitwijkhaven Haafthen			In bladen, bladnr.
getekend	D. Bulsink	29.11.2016	projectcode
gecontroleerd			dossiercode
uitgegeven			dienstcode
status	versie	reg.nr.	HAA-SYS-010
			tekening formaat A1 schaal 1:2000 / 1:500

Bijlage II

Rivierkundige toetsing

27/05/2016

Rijkswaterstaat Oost Nederland
Afdeling SLU
p.a. K. Kroese, A.H. Thielking
Postbus 25
6200 MA Maastricht

Geachte lezer,

Inleiding

Op 18 april j.l. heeft u ons gevraagd om een “*rivierkundige toetsing van de verbreding van de invaart Haaften*” te doen. Het verslag van die toetsing heeft u nu voor u.

Inhoudsopgave

Het verslag heeft een briefvorm en beschrijft de rivierkundige werking bij laagwater, normaal hoogwater en maatgevend hoogwater. Aan de hand van die systeemwerking worden daarna de effecten van de ingreep voor de relevante criteria beschreven waarna het verslag afsluit met een beoordeling. Het verslag bevat de volgende onderdelen:

1. Aanleiding
2. Werkwijze
 - 2.1. Opsomming van de algemene rivierkundige uitgangspunten & randvoorwaarden
 - 2.2. Beschrijving rivierkundige uitgangssituatie (referentie) rond de onderzoeklocatie,
 - 2.3. Beschrijving van de beoogde ingreep,
3. Analyse
 - 3.1. Beschrijving effecten ingreep laagwater,
 - 3.2. Beschrijving effecten normaal hoogwater,
 - 3.3. Beschrijving effecten maatgevend hoogwater.
4. Conclusie
 - 4.1. Rivierkundige beoordeling
 - 4.2. Opmerkingen en aanbevelingen

1. Aanleiding

De overnachtingshaven Haaften, gelegen aan de Waal, biedt gelegenheid aan binnenvaartschepen om hun reis te onderbreken om 's nachts te rusten. De havenmond is niet geschikt voor het type schip dat gebruik maakt van de overnachtingshaven en daarom wordt een verbetering beoogd. Als basis voor het initiatief zijn nu drie rapporten beschikbaar:

- Heel, D.J.E. van, en H.J. Verheij (2011): Onderzoek havenmond Haaften, MARIN / Deltares, rapport nr 24961-1-MSCN-rev. 1, Wageningen.
- Verheij, H.J. en Giri, S. (2011): Overnachtingshaven Haaften, stroombeelden en mogelijke gevolgen voor erosie/sedimentatie, rapport: 1203933-000-ZWS-0009-vj15

Uit het eerste rapport volgt een mogelijke uitwerking van de ingreep. Op basis van een nautisch onderzoek is hier gekozen voor een verruiming van de invaart door het afgraven van een deel van de oostelijke oever en waterbodembodem van de invaart.

Aanvullend op die eerste studie is door Deltares nog een onderzoek gedaan waarbij de effecten van de Ruimte voor de Rivier maatregel 'kribverlaging' is onderzocht. Hierin zijn twee situaties van kribverlaging met elkaar vergeleken, op basis van een aangepaste havenmond. Uit dit onderzoek blijken geen negatieve gevolgen van de verbreding van de invaart op de stroming en sedimentatie. Aldus lijken er weinig bezwaren tegen het verbeteren van de nautische veiligheid ter plaatse door middel van het verbreden van de monding aan de oostzijde.

Om die benodigde verbetering door te kunnen voeren moeten eerst alle rivierkundige effecten -op andere riviergebonden belangen- ter plaatse worden bepaald waarna het bevoegde gezag kan beoordelen of hiervoor een Projectplan Waterwet kan worden verleend. De rivierkundige effecten van de beoogde ingreep worden in dit verslag beschreven.

2. Werkwijze

2.1 Opsomming van de algemene rivierkundige uitgangspunten & randvoorwaarden

- De aandacht is gericht op de Waal tussen rivierkilometer 935,500 en 937,000.¹
- Binnen de genoemde grenzen wordt voor de beoordeling de actuele situatie inclusief de reeds verstrekte vergunningen als uitgangspunt

¹ Omdat het project in vergelijking met andere projecten gering van omvang is is een vrij nauwe projectbegrenzing mogelijk. Buiten de genoemde begrenzing kan de actuele situatie anders zijn dan wij aannemen. Dit tast echter de effectbepaling niet aan omdat eventuele rivierkundige effecten daarvan door de verschillbepaling worden geëlimineerd.

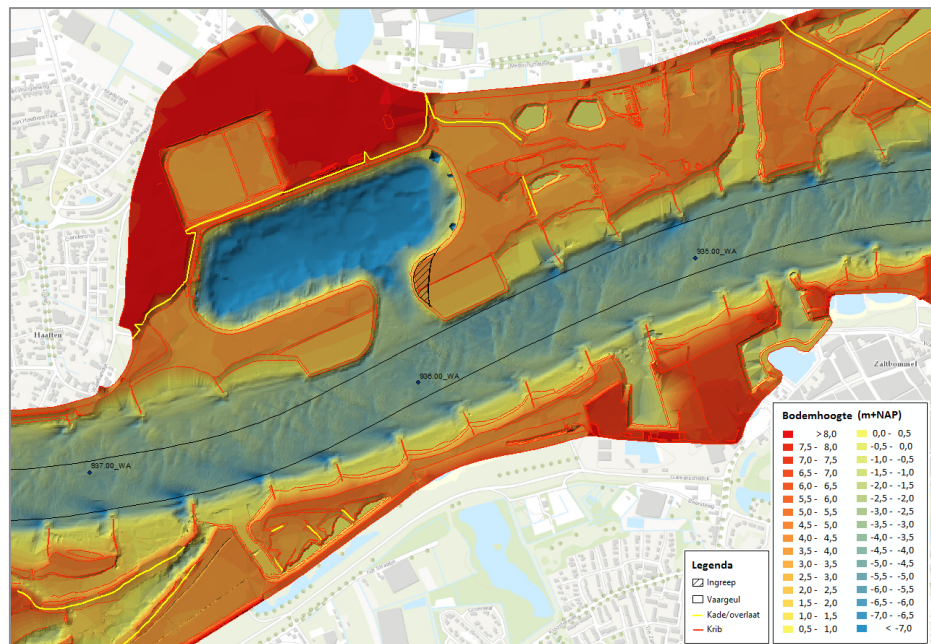
gehanteerd. Deze situatie is vastgelegd in Baseline 5 database (Baseline-rijn_beno2015_5-v1).

- Als rekenrooster stuurfiles worden gehanteerd waqua-rijn-beno15_2_20m_waal-v1,
- De rivierkundige beoordeling vindt plaats aan de hand van het Rivierkundig Beoordelingskader versie 3.

2.1. Beschrijving rivierkundige uitgangssituatie (referentie) rond de onderzoeklocatie

In de volgende afbeelding is de terreinhoogte rond de invaart en de beoogde aanpassing afgebeeld. Hierin zijn te onderscheiden:

1. een zeer hoge uiterwaarde bij de bandijk,
2. een diepe plas,
3. de uiterwaarde aan weerszijden van de invaart,
4. de kribben en de gestrekte oever aan weerszijden van de invaart,
5. het zomerbed van de rivier met de vaarweg daarin.

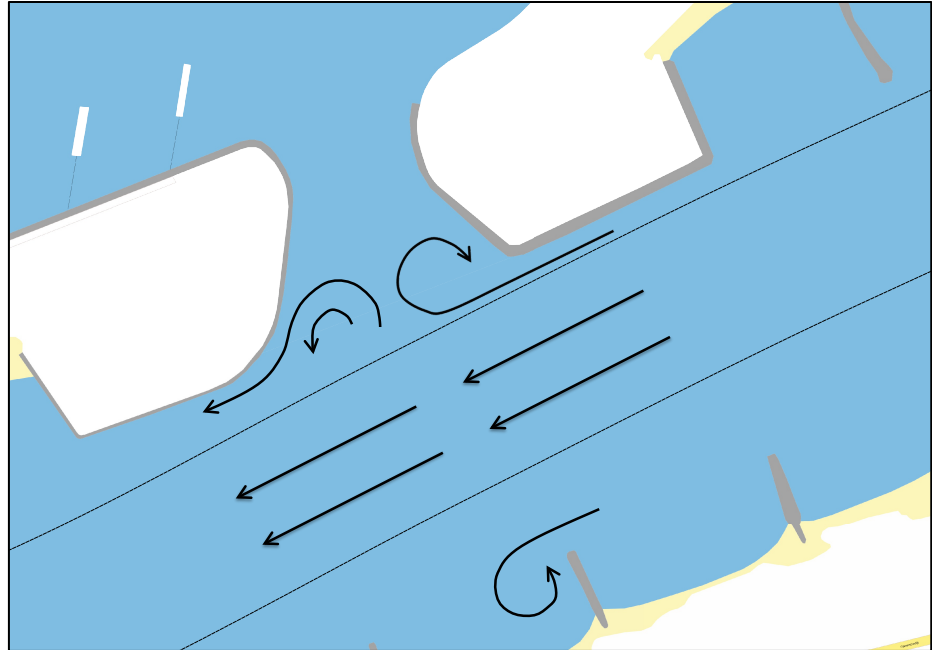

Afbeelding 1. Impressie² terreinhoogte referentie

Lage afvoeren ($Q_{\text{lobith}} < 2200 \text{ m}^3/\text{s}$)

Het grootste deel van het jaar (>50% van de tijd) stroomt de rivier uitsluitend tussen de kribkoppen in het zomerbed. Daarbij volgt de hoofdstroom ongeveer de vaargeul. Tussen de kribben en bij de invaartopening wordt de stroming bij laagwater gekenmerkt door neren. In de volgende afbeelding zijn de neren in de invaartopening afgebeeld zoals deze zich bij laagwater voordoen.

² Voor de exacte hoogte wordt verwezen naar de Baseline referentiedatabase

Afbeelding 2. Strooming bij de invaartopening tijdens laagwater (95% van de tijd)

Omdat deze stromingssituatie (laagwater) zich gedurende een zo groot deel van de tijd voordoet, bepaalt zij in grote mate de morfologie van de bodem van de rivier ter plaatse. De insnoering door de kribben en de gestrekte oever waarborgen daarbij dat de rivier ter plaatse van de vaarweg voldoende diep is.

Daarnaast is de hiervoor beschreven situatie ook bepalend voor het gemak waarmee de invaart in en uit kan worden gevaren. Sterke en duidelijke afbakening van beide oevers maken dat de neren op een vaste plaats in de monding liggen. De stroomrichtingen in de invaartopening zijn daardoor voorspelbaar, wat een belangrijke voorwaarde is voor het regelmatig veilig in- en uitvaren.

Normaal hoogwater

Gemiddeld doet zich enkele weken per jaar (5% van de tijd) een hoogwater voor. De hoogte van het hoogwater varieert en de laagste hoogwaters komen het meest frequent voor. Bij hoogwater richt de strooming zich naast de kribben ook naar de zomerkaden en de ligging van de bandijk. Een impressie van het stroombeeld bij hoogwater is te zien in de volgende afbeelding.

Er is nu bij hoogwater geen duidelijk loslaatpunt meer langs de gestrekte oever. De (verlaagde) gestrekte oever en de kribben zijn overstroomd. Er treden wel neren op maar deze zijn -in vergelijking met laagwater- veel minder uitgesproken zowel in locatie als vorm.

Over het geheel genomen is het stroomprofiel bij hoogwater ruimtelijk regelmatig. Er zijn geen sterk van de omgeving afwijkende expansies of contracties bij de invaartopening en daardoor doen zich hier in de actuele

situatie bij hoogwater ook geen sterk afwijkende stromingen en daaruit voortvloeiende morfologische reacties (sedimentatie/erosie) voor.

Slibsedimentatie in de plas

Bij afvoeren rond 4.000-5.000 m³/s is er een zwakke stroming via de inlaat naar de plas toe. Dit kan omdat dan de oever bij het uitlaatpunt iets lager is dan de waterstand bij de inlaat. Voor de scheepvaart is deze dwarsstroom te klein (<0.15 m/s) om in de huidige situatie hinder te veroorzaken. Deze instroom voert wel gesuspendeerd sediment mee naar de plas waar het tot bezinking komt. Gaan we uit van een gemiddelde concentratie van 23 mg/l zwevend stof en een netto toestroming van 10 m³/s gemiddeld 5 dagen per jaar dan bedraagt de te verwachten bezinking in de plas: 0,1 cm/jr (toelichting: 23 kg/m³*10 m³/s*432000 sec/jr /26,5 ha /300 kg/m³= 0,1 cm/jr). Dan gaan we bovendien uit van een lage dichtheid voor slib (bron: Sedimentatie Invaaropening en Plas Waalwaard in bestaande en verdiepte en verbrede situatie Arcadis i.o.v. Rijkswaterstaat 13 juni 2014 077748870:0.2 C03021.000232.0300). Onze conclusie is dat de aanslibbing in de plas in de huidige situatie enkele millimeters per jaar bedraagt. Tot slot merken wij op dat de invaartopening overwegend aan de buitenbocht van de rivier is gelegen waar zij minder problemen met sedimentatie zal ondervinden dan wanneer zij aan de binnenbocht was gelegen.

Afbeelding 3. Stroming invaaropening normaal hoogwater (5% van de tijd)

Maatgevend hoogwater

Maatgevend hoogwater doet zich normaal gesproken niet voor. Als het zich voordoet richt de stroming in de rivier zich naar het hoogwaterbed (winterbed) van de rivier dat wordt begrensd door bandijken en hoogwaterrijke terreinen. In de volgende afbeelding is het stroombeeld bij maatgevende situaties verbeeld. Over het geheel genomen is het stroomprofiel van het zomerbed bij maatgevend

hoogwater regelmatig. Er zijn geen sterk van de omgeving afwijkende expansies of contracties die hier dan voor extra erosie of sedimentatie zorgen. De sedimentaanvoer en -afvoer zijn met elkaar in evenwicht. In het winterbed stroomt het water eerst over een met gras begroeide uiterwaard en daarna door de plas. Als de uiterwaard onbegroeid zou zijn kan zal zij bij maatgevend hoogwater eroderen waarna het materiaal in de plas bezinkt. Uiterwaardgrasland echter, is doorgaans zeer erosiebestendig en erodeert bij hoogwater in de praktijk slechts zelden. Ook hier wordt geen erosie in de uiterwaard verwacht, ook niet bij maatgevende afvoeren.

Afbeelding 4. Stroming bij de invaartopening gedurende maatgevend hoogwater (0% van de tijd)

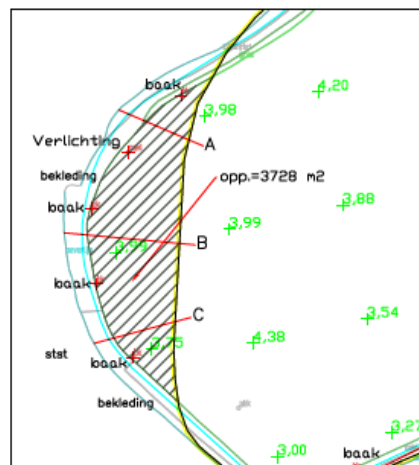
Meer informatie met betrekking tot de stroombeelden in de huidige situatie is te vinden in het hieraan voorafgaande: "Advies Plan van Aanpak Rivierkundige toetsing, 16-dec-2015, N.G.M. van den Brink, D.G. Meijer".

Samenvatting rivierkundig functioneren huidige situatie

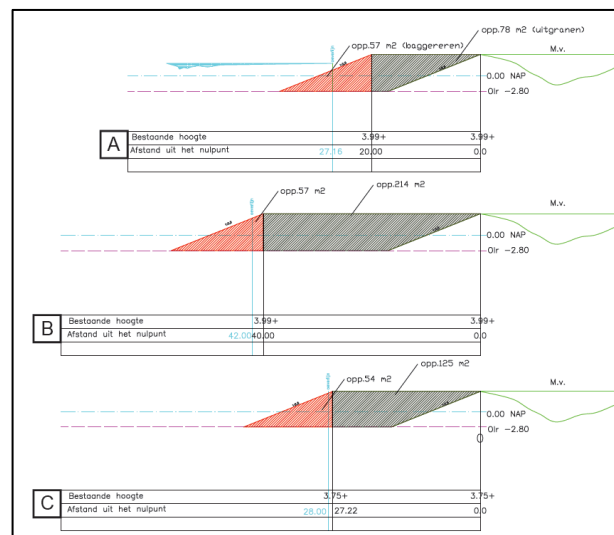
Gezien de hiervoor beschreven systeemwerking van de huidige situatie levert de huidige invaartopening, anders dan de nautische problemen bij het invaren van het type schip dat hier overnacht (aanleiding studie), geen rivierkundige problemen op.

2.2. Beschrijving van de beoogde ingreep

De ingreep betreft een verruiming van de invaart in oostelijke richting. De ingreep impliceert de verplaatsing van het talud dat de overgang vormt tussen de plas en de uiterwaard in oostelijke richting. De ingreep is weergegeven in de volgende twee afbeeldingen.

Afbeelding 5. Bovenaanzicht verbreding invaart ca 3750 m².

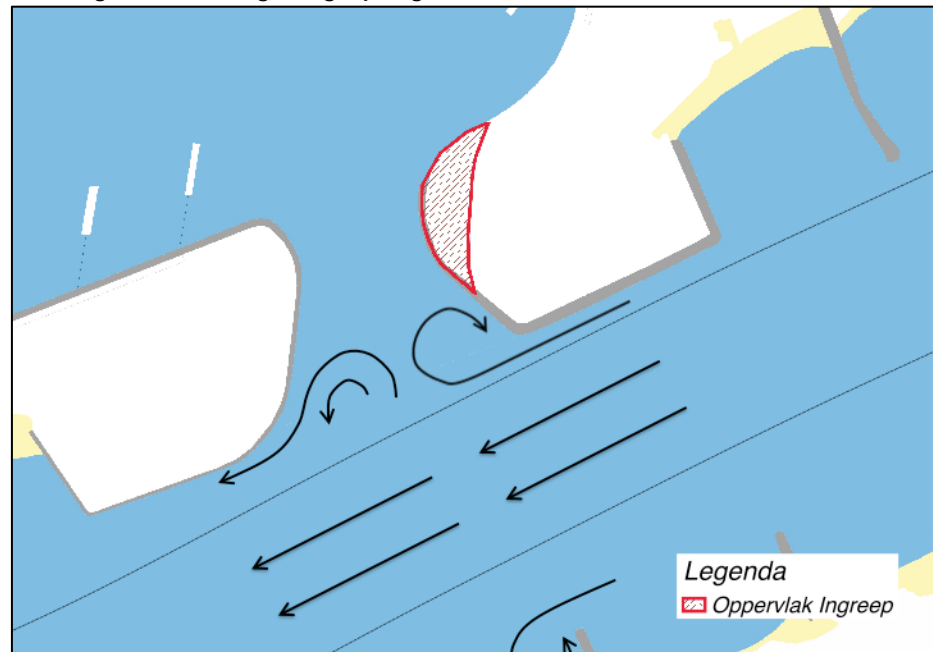
Afbeelding 6. Zijaanzicht verbreding invaart ca 3750 m².

De te verwachten rivierkundige effecten van de ingreep worden hierna beschreven aan de hand van de systeemwerking bij lage afvoeren, normaal hoogwater en maatgevende afvoeren.

3. Analyse

3.1. Beschrijving effecten ingreep laagwater

In de volgende afbeelding is het stroombeeld bij laagwater te zien met daarbij de locatie van de ingreep. De afbeelding laat zien dat de neren bij de inlaat niet de locatie van de beoogde ingreep bereiken. De ingreep heeft geen effect op de stroming en sedimentgedrag bij laagwater.

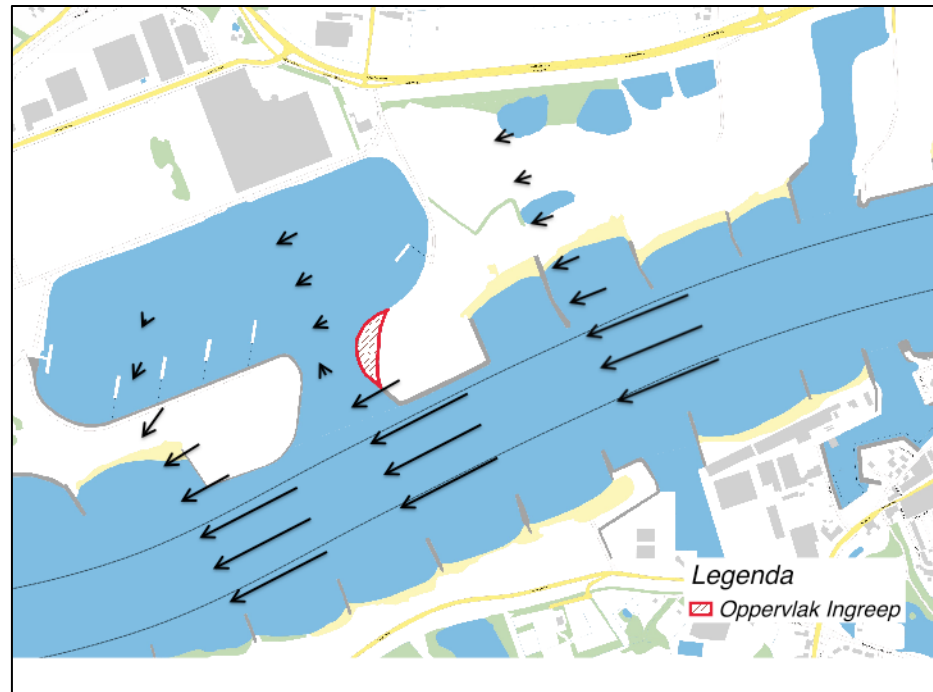
Afbeelding 7. Stroming Laagwater & locatie ingreep

Er zijn geen effecten op morfologie van het zomerbed of dwarsstromen bij laagwater.

3.2. Beschrijving effecten normaal hoogwater

In de volgende afbeelding is de stroming bij normaal hoogwater getoond met de ingreep erbij. Bij laag en normaal hoogwater is de stroming over de oever en de locatie van de ingreep erg zwak. Een verruiming van het profiel door de verbreding van de invaart zal daardoor bij deze afvoeren geen verder effect hebben op de stroming of sedimenthuishouding daar en in de omgeving. Het water staat immers bijna stil.

De effecten op water- en sedimenthuishouding bij laag en normaal hoogwater zijn verwaarloosbaar klein.

Afbeelding 8. Strooming bij normaal hoogwater & locatie ingreep

3.3. Beschrijving effecten maatgevend hoogwater

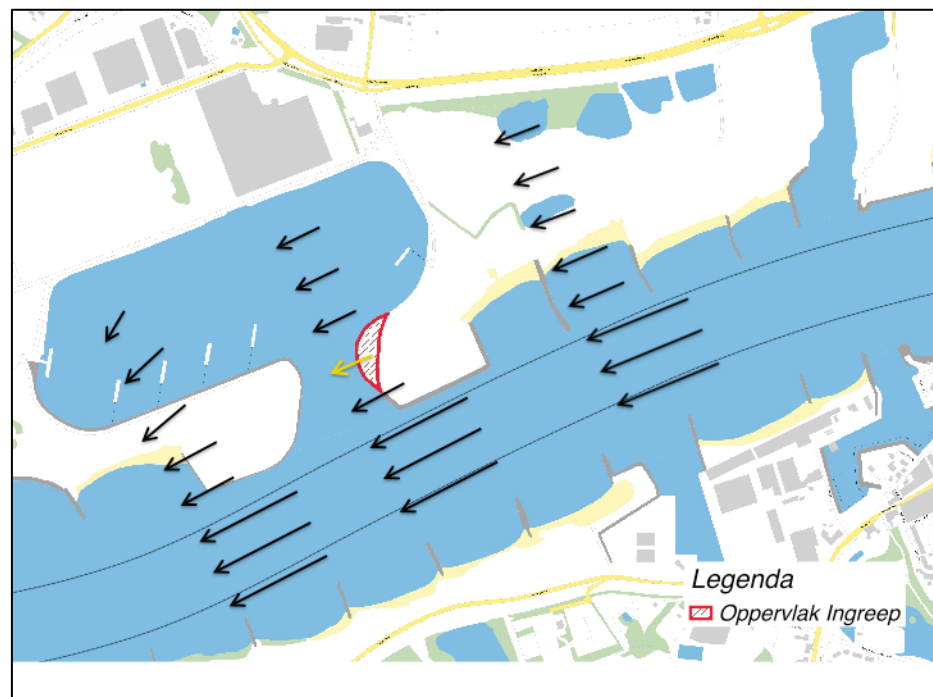
In de volgende en laatste afbeelding is het stroombeeld bij maatgevende afvoeren getoond. Ter plaatse van de ingreep is met een geeloranje pijl aangegeven dat hier een verandering van de strooming optreedt. Immers door de grotere diepte neemt de stroomsnelheid hier lokaal af.

Als gevolg van die lokale verdieping en daaruit voortvloeiende afname van de stroomsnelheid neemt de weerstand van de rivier af waardoor in bovenstroomse richting een waterstandverlagend effect optreedt. Het effect van de ingreep is dan ook een rivierverruimend effect en een verlaging van de maatgevende waterstanden.

Omdat ter plaatse van de verruiming de snelheid en dus ook de zogenaamde snelheidshoogte afneemt (ca 20 mm³) neemt de absolute waterhoogte daar lokaal toe. De waterhoogte bij de verruiming zal daarna ongeveer gelijk zijn aan de waterstand in de plas.

³ Berekend als: ter plaatse van de verbreding is bij MHW 16.000 m³/s de waterdiepte in de referentie ongeveer 4.85 m en de stroomsnelheid ongeveer 1 m/s. Het lokale debiet is dan 4.85 m³/sm. Bij een verdieping met ca 5 meter leidt dit bij gelijk debiet tot een stroomsnelheid van 0.5 m/s. Het maximale snelheidseffect is dan $v_{ingr}^2/(2 \cdot g) - v_{ref}^2/(2 \cdot g) \Rightarrow 0.5^2/(2 \cdot 9.812) - 1^2/(2 \cdot 9.812) = 38\text{mm}$. Conservatief benaderend en rekening houdend met herverdeling van debiet wordt het totale te verwachten snelheidseffect geschat op 20 mm.

Door herverdeling van water zullen in een straal van pakweg 100 m rond de ingreep effecten optreden. Het totale effect van de ingreep is een (kleine) rivierversmalling zonder voor derden schadelijke of hinderlijke neveneffecten. Die versmalling is vooral bovenstrooms in de uiterwaard merkbaar en de hieruit volgende waterstandsval bedraagt daar naar verwachting lokaal enkele millimeters. In de rivieras zijn de effecten ten hoogste enkele.

Afbeelding 9. Stroming bij maatgevend hoogwater & locatie ingreep

4. Conclusie4.1. Rivierkundige beoordeling

Te beoordelen effect	Te beoordelen	Te verwachten effect	Advies beoordeling
Maatregel in stroomvoerend deel: MHW-stand op de as van de rivier	Stroomvoerend: geen waterstandverhoging (bij 16.000 m/s Boven-Rijn)	Verruimend (enkele millimeters)	Geen rivierkundig bezwaar
Maatregel in bergend deel van de rivier: Volume waterberging	Bergend: geen vermindering bergend volume	N.v.t.	n.v.t.
MHW-stand buiten de as van de rivier	Toename waterstand bij 16.000 m/s Boven-Rijn.	Verruiming langs de bandijk geen hinder of schade voor derden (enkele millimeters)	Geen rivierkundig bezwaar
Afvoerverdeling bij MHW	Project binnen enkele km splitsing: verandering afvoerverdeling < 5 m/s bij Boven-Rijn afvoer van 15.000 m/s	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Afvoerverdeling bij normaal hoogwater	Verandering afvoerverdeling < 20 m/s bij Boven-Rijn afvoer van 10.000 m/s	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Waterstanden en inundatiefrequentie van de uiterwaard	Verandering waterstanden en/of inundatiefrequentie bij afvoeren die afhankelijk zijn van lokale omstandigheden.	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Stroombeeld in de uiterwaard	Verandering grootte en richting stroomsnelheden bij Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Stroombeeld bij aan- en aftakkingen van nevengeul	Zomerbedvullende afvoer nevengeul > 50 m/s: dwarsstroming vaarweg ≤ 0,15 m/s	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Afvoerverdeling bij lage afvoeren	Afwijking afvoerverdeling < 1 m/s bij Boven-Rijn afvoer van 1020 m/s (OLR5)	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Aanzanding en erosie van het zomerbed en oevers	Zie aanbevelingen	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Aanzanding en erosie van het zomerbed door ingrepen winterbed	Zie aanbevelingen	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Sedimentatie Winterbed (haven inbegrepen)	Zie aanbevelingen	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar
Erosie winterbed	Zie aanbevelingen	Geen effect	Geen rivierkundig bezwaar

Tabel 1. Overzicht van rivierkundige effecten uit RBK

4.2. Aanbevelingen

Bij de rivierkundige toetsing zijn we ervan uitgegaan dat de oever van de verruimde invaartopening op een juiste wijze wordt afgewerkt. Met het oog op een nautisch duidelijke afbakening is heeft een steil talud de voorkeur. Wij denken hierbij aan een talud 1:3 uitgevoerd in stortsteen. Niet alleen is dit noodzakelijk omdat een steil talud geotechnisch niet van nature stabiel is, maar ook moet rekening worden gehouden met schroefstraal van in- en uit varende schepen. Een zorgvuldige civieltechnische uitwerking van de nieuwe oever verdient de aanbeveling.

Hoogachtend,

ir. N.G.M (Claus) van den Brink

collegiale toets:
ir. D.G. (Douwe) Meijer

Bijlage III

Quick scan flora en fauna

Quick Scan Flora en Fauna

Rijkswaterstaat GVO-nat

Overnachtingshaven Haaften

Quick Scan Flora en Fauna

Rijkswaterstaat GVO-nat

Overnachtingshaven Haften

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Rijkswaterstaat GVO-nat Overnachtingshaven Haften
Uitvoering	Ruimte voor Advies Deventerstraat 179 8171 NS Vaassen T 0578-560368 www.ruimtevooradvies.nl
Contactpersoon	Dhr. R.L.F. Harleman T 06-51613592 harleman@ruimtevooradvies.nl
Opdrachtgever Contactpersoon	Rijkswaterstaat Dienst Oost-Nederland Mevr. S. Boland
Datum	21 maart 2017
Status	definitief 2 ^e versie

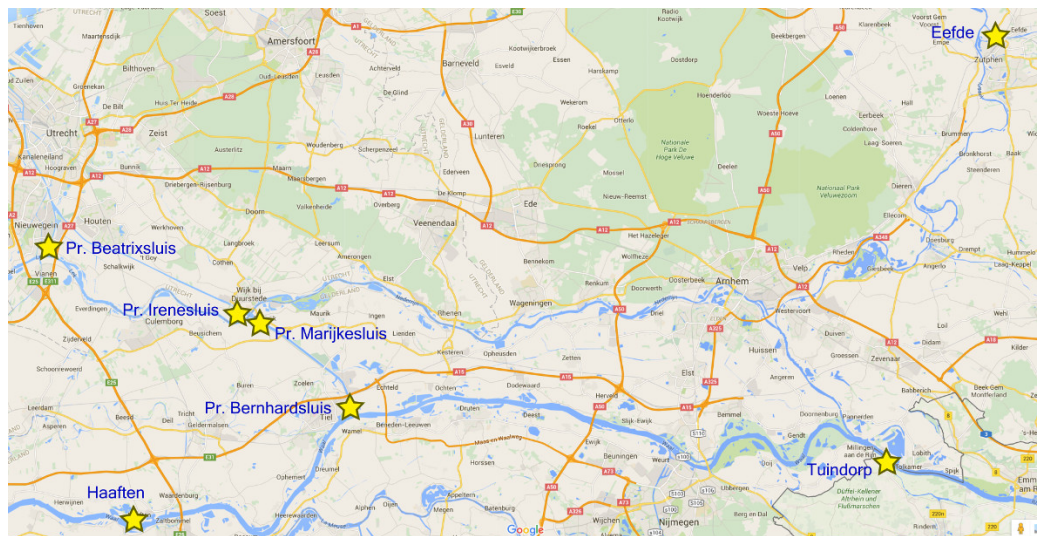
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	1
1.3	Plangebied	2
2	Beschermde gebieden	4
2.1	GNN	4
2.2	Natura 2000	5
3	Beschikbare gegevens	6
4	Beschermde soorten	7
4.1	Planten	7
4.2	Vleermuizen	7
4.3	Zoogdieren	7
4.4	Vogels	7
4.5	Amfibieën	8
4.6	Reptielen	8
4.7	Vissen	8
4.8	Ongewervelden	8
5	Conclusies	10
5.1	Beschermde gebieden	10
5.2	Beschermde soorten	10
5.3	Maatregelen	10
6	Bronnen	11
	Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader	
	Bijlage II Kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen GNN deelgebied 148 Waardenburg - Brakel	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Rijkswaterstaat Dienst Oost-Nederland heeft het voornemen om de invaart van de overnachtingshaven van Haaften te verbreden (fig. 1). Het onderhoud gebeurt in het kader van het programma GVO-nat. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb, 2017) en de provinciale structuurvisie/verordening (EHS/NNN).

Figuur 1. Globale ligging projectlocaties GVO-nat.

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet Natuurbescherming of Omgevingsverordening. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek

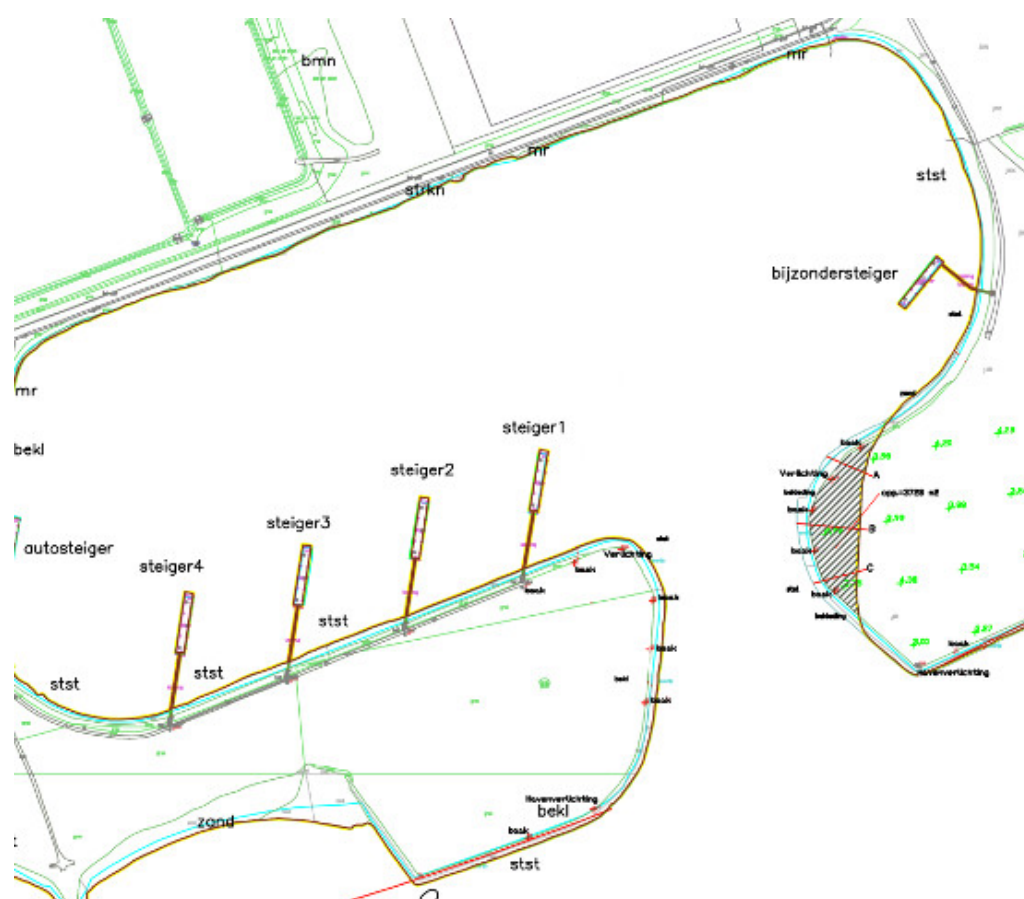
1.2 Methoden

Bij de beoordeling van de locaties is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en de gegevens van de Nationale Databank Flora en fauna (NDFB). Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van Synbiosys.alterra.nl en de

digitale atlas van provincie Gelderland. Ten slotte is een veldbezoek aan de projectlocatie gebracht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Ten oosten van Haaften ligt een zandput die in gebruik is als overnachtingshaven voor de binnenvaart. In de zuidwesthoek van de haven bevinden zich vier drijvende, metalen afmeersteigers. De haven wordt omringd door de uiterwaard die in gebruik is als weiland. In de noordoosthoek grenst een bedrijfsterrein aan de zandput. De invaart wordt gevormd door een doorsnijding van de Waaloever. De kanten van de invaart zijn bekleed met stortsteen. Het voornemen bestaat om de capaciteit van de vier steigers te vergroten middels verlenging. Daarnaast is er de wens om de invaart te verbreden. Dit wordt bewerkstelligd door het afgraven van de oostelijke kop van de invaart over een afstand van maximaal veertig meter. De oppervlakte van de afgraving bedraagt 3.728 vierkante meter.

Figuur 2. Invaart haven Haaften vanuit de haven gezien met de beoogde verbreding (gearceerd).

Figuur 3. Haven Haften vanuit het noordoosten gezien met in het centrum de uitgang naar de Waal.

Figuur 4. Haven Haften t.h.v. de uitgang naar de Waal.

2 Beschermd gebieden

2.1 GNN

De landtong ten westen van de invaart van de haven behoort tot het GNN. Ten oosten van de invaart behoort alleen het zuidelijke deel van de landtong tot het GNN. Verder is de rest van het gebied onderdeel van de GO. De af te graven kop van de oostelijke landtong valt grotendeels binnen de GO. De zuidelijke punt van de afgraving overlapt met het GNN.

Figuur 5. Ligging invaartverruiming Haafden (rood) t.o.v. het GNN/GO (resp. groen/lichtgroen).

De oppervlakte van de overlapping bedraagt enkele honderden vierkante meter. Het project ligt in zijn geheel in de Groene Ontwikkelingszone en - wat de invaartverbreding betreft - voor een klein deel in het GNN. De voorgenomen ingrepen betekenen:

- een oppervlakteverkleining van het GNN door ontgronding;
- een karakterwijziging van de GO door ontgronding;
- een bouwproject binnen de GO.

Om deze redenen dienen de ingrepen te worden getoetst volgens het nee, tenzij-principe wat het GNN betreft en het ja, mits-principe wat de GO betreft. Deze toetsingen vallen buiten het kader van dit onderzoek. Wel is op voorhand geconcludeerd dat een wezenlijke aantasting van GNN of GO niet waarschijnlijk

is. In bijlage II zijn de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen weergegeven van het betreffende deelgebied van het GNN (deelgebied 148). De ontwikkeling past in het grootschalige en dynamische karakter van het rivierengebied en tast geen leefgebieden of kenmerkende landschapselementen aan. De bouw van de steigers vindt buiten het GNN plaats en de dimensies zijn zo gering dat het aanzicht van de uiterwaarden niet aantast. Van de aanleg of het gebruik zijn verder geen effecten op de abiotiek of de rust, ruimte en duisternis buiten het stedelijk gebied te verwachten.

2.2 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of in de directe omgeving van Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt circa één kilometer oostelijker en betreft een onderdeel van Natura 2000-gebied Rijntakken. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ten westen van Haaften dat een directe relatie met de Waal heeft is de Biesbosch. Dit ligt circa vijftwintig kilometer van Haaften af. Het enige wezenlijke effect dat door de ingreep op de omgeving kan hebben is vertroebeling van het water door de afgraving van de rivieroever. Dit effect is gering en van tijdelijke aard. De afgraving duurt naar schatting hooguit een halve dag. Op het Natura 2000-gebied ten oosten van Haaften is een negatief effect als gevolg van vertroebeling uit te sluiten, omdat het stroomopwaarts ligt. Het Natura 2000-gebied ten westen van Haaften ligt dermate ver van Haaften af dat de vertroebeling daar niet meer merkbaar is.

3 Beschikbare gegevens

In het bestand van de NDFF zijn voor de haven en de directe omgeving voornamelijk losse waarnemingen van vogels opgenomen (beschermingsregime VR). Verder zijn gegevens van de nationale broedvogelmonitoring 2011 opgenomen zonder plaats specifieke data. In het gebied komen de gebruikelijke soorten van spaarzaam begroeide uiterwaarden voor. Uit concentraties van waarnemingen op de zuidoever en noordoever ten westen van het plangebied kan worden afgeleid dat Bever (beschermingsregime HR) in de moerassen daar ter plaatse voorkomt. In de omgeving zijn sporen gevonden, onder meer rond de haven in 2014. Op de westelijke oever van de haven is in 2016 een populatie Rugstreppadden gevonden (beschermingsregime VR). Op de locatie van de invaartverbreding zijn geen planten van de Rode lijst gevonden.

In 2011 is ecologisch onderzoek gedaan op het traject Tiel - Gorinchem in verband met de kribverlaging in de Waal [2]. In dit onderzoek is ook het verlandende kribvak dat aan het plangebied grenst onderzocht. Hierin zijn geen beschermde soorten aangetroffen met uitzondering van pleisterende watervogels.

In 2015 is het gebied ten westen van de invaart onderzocht in verband met de uitbreiding van de ligplaatsen [6]. Het onderzoek is beperkt relevant, omdat de oostzijde van de invaart niet onderzocht is. Verder is de soortgroep planten niet voldoende onderzocht om een vergelijk te maken. Wel vermeldenswaardig is de waarneming van meerdere uitheemse Zwartbekgrondels in de oeverzone.

4 Beschermden soorten

4.1 Planten

Van de oostelijke kop van de invaart ligt het zuidelijke laag en het noordelijke deel relatief hoog ten opzichte van de rivier. De afgraving betreft voornamelijk het hoge deel van de kop. Het terrein is in gebruik als weiland en bestaat uit agrarisch grasland met invloeden van overstromingsgrasland. De bovenrand van het talud neigt naar Glanshaver/stroomdalvegetatie met een hoge bedekking van Kruisdistel. Verder kwam Bitterkruid voor en in de NDFF staat ook Handjesgras vermeld. Het talud is ruig begroeid met soorten als Bitterzoet, Dauwbraam, Zwarte mosterd, Vijfvingerkruid en Zilverschoon. Het lage deel aan de zuidzijde was recent ingezaaid met gras na een reconstructie in het kader van kribverlaging. Hier kwam geen wilde flora voor. Op grond van de hoogteligging, aanwezige vegetatie, botanische gegevens en het terreingebruik wordt de aanwezigheid van beschermde plantensoorten uitgesloten. Het verlengen van de steigers is niet van invloed op flora.

Effecten

Het project is niet van invloed op bedreigde of beschermde soorten planten.

4.2 Vleermuizen

Het is aannemelijk dat boven het water van de haven en de rivier wordt gevoerageerd door vleermuizen. De kop van de invaart speelt hierin geen enkele rol. Ook het verlengen van de steigers is niet van invloed op een eventuele foerageerfunctie. Een negatief effect op vleermuizen is daarom uit te sluiten.

Effecten

Het project is niet van invloed op vleermuizen.

4.3 Zoogdieren

Op de kop van de invaart zijn alleen sporen van kleine zoogdieren gevonden in de vorm van muizenholen. Het open terrein alleen geschikt voor een algemene tabel 1-soorten van open grasland, zoals Veldmuis, Mol en Haas. De overige soorten zijn hoogstens als passant te verwachten. Dit geldt ook voor de in de omgeving voorkomende Bever. Het verlengen van de steigers is niet van invloed op zoogdieren.

Effecten

Het project is alleen van invloed op algemene, nationaal beschermde kleine zoogdieren met verblijfplaatsen in het werkgebied. In Gelderland geldt voor dergelijke soorten een algemene vrijstelling in geval van ruimtelijke ingrepen.

4.4 Vogels

In het terrein waren tijdens het veldbezoek geen vogels aanwezig. Het open grasland is in principe geschikt als broedgebied voor weidevogels. Op de steigers zijn geen resten van nesten gevonden. In theorie zouden watervogels de constructie kunnen gebruiken om een nest op te bouwen, met name Meerkoet.

Effecten

Afhankelijk van de uitvoeringsperiode kan het project verstoring van broedsels of sterfte onder vogels veroorzaken. Dit effect heeft alleen

betrekking op vogelsoorten zonder vaste nestplaats. Verstoring van broedsels is met name tijdens het verbreden van de invaart mogelijk. Afhankelijk van de manier waarop de steigers verlengd worden, moet hier ook rekening worden gehouden met de aanwezigheid van broedsels.

4.5 Amfibieën

De oevers van de hoofdstroom van grote rivieren die binnen het hoogwaterbereik liggen vormen geen geschikt leefgebied voor amfibieën. Een belang van de locatie voor amfibieën is daarom uitgesloten.

Effecten

Het project is niet van invloed op amfibieën.

4.6 Reptielen

Het terrein is wat reptielen betreft alleen geschikt als marginaal leefgebied voor Ringslang. In het gebied is echter geen populatie van deze soort bekend. Een belang van de locatie of de bomen voor reptielen is daarom uitgesloten.

Effecten

Het project is niet van invloed op reptielen.

4.7 Vissen

De meeste vissoorten die bescherming genieten in de nieuwe Wet natuurbescherming zijn kenmerkend voor beken en moerassen. Deze soorten zijn op voorhand in het plangebied. Drie beschermde soorten zijn kenmerkend voor onder meer rivieren, namelijk Houting en Steur (HR) en Kwabaal (nationaal beschermd). De drie soorten zijn als passant te verwachten bij Haaften, maar de oever van de invaart heeft geen speciale betekenis in het leefgebied in de zin van verblijfplaats, paaipplaats of opgroeiplaats van larven.

Effecten

Een negatief effect op beschermde vissoorten door het afgraven van de kop van de invaart is uit te sluiten.

4.8 Ongewervelden

De enige beschermde ongewervelde die geassocieerd is met terreinen als deze is Rivierrombout (Tabel 3, bijlage IV HR). Deze soort is afhankelijk van zandstranden aan rivieren. Omdat de kop van de invaart rondom van stortsteen is voorzien is Rivierrombout op de locatie uit te sluiten.

Effecten

Het project is niet van invloed op beschermde soorten ongewervelden.

Tabel 1. Verwachte beschermde soorten binnen planlocatie Haaften.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	WNB	HR	VR
Planten		X			
Zoogdieren	Kleine soorten		Algemene vrijstelling		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	X			
Vleermuizen	Foeragegebied	X			
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats				Mogelijk
Broedvogels	Met vaste nestplaats	X			
Amfibieën		X			
Reptielen		X			
Vissen				Passant	Passant
Ongewervelden		X			

5 Conclusies

- 5.1 Beschermde gebieden** In Haaften zijn relatief grote structurele wijzigingen gepland binnen de GO en het GNN. Ruimtelijk en ecologisch gezien heeft het project geen grote weerslag op het gebied wanneer rekening wordt gehouden met de grote schaal en dynamiek van het rivierengebied en de algemene natuurwaarden ter plaatse. De ingrepen dienen echter wel volgens de spelregels van het GNN en GO te worden beoordeeld. In 2016 heeft een beoordeling plaatsgevonden in het kader van het GNN. Hieruit is gebleken dat de ontwikkeling geen significante gevolgen voor het GNN heeft.
- 5.2 Beschermde soorten** In het plangebied zijn algemene, nationaal beschermde kleine zoogdieren te verwachten. Daarnaast zijn broedvogels zonder vaste nestplaats niet geheel uit te sluiten. Soorten uit de andere groepen zijn hoogstens als passant te verwachten.
- 5.3 Maatregelen**
- Beschermd gebied**
Voor de ingrepen is een toetsing en een vergunning in het kader van de GO en het GNN vereist. Deze is inmiddels verstrekt door de provincie.
- Algemene kleine zoogdieren (Wnb nationaal beschermd)**
Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen in geval van ruimtelijke ingrepen. Er hoerven daarom geen aanvullende maatregelen te worden genomen.
- Broedvogels zonder vaste nestplaats (Wnb VR)**
De kans is aanwezig dat zich op de kop van de invaart of in de directe omgeving broedsels van vogels bevinden. Het verleggen van de oever dient daarom buiten het broedseizoen te gebeuren, dat wil zeggen buiten de periode half maart - half juli. Als alternatief kunnen vogelafschrikkende maatregelen worden genomen, zoals het plaatsen van vlaggen. Het is niet geheel uit te sluiten dat zich op de steigers nesten van watervogels bevinden. Afhankelijk van de manier waarop de verlenging geschiedt, moet hiermee rekening worden gehouden.

6 Bronnen

- [1] Creemers, R. & Delft, J. van 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.
- [2] DHV, mei 2011. Kribverlaging Waal, Toetsing aan natuurwetgeving. Reg.nr. LW-AF20111208
- [3] Limpens, H. & J. Regelink, R. Koelman, 2009. Vleermuizen en planologie (syllabus). Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.
- [4] Nationale Databank Flora en Fauna (www.ndff.nl)
- [5] Provincie Gelderland. dec. 2015. Omgevingsverordening Gelderland.
- [6] Witteveen+Bos, augustus 2015. Optimalisatie bereikbaarheid en uitbreiding ligplaatsen Haften - quick scan ecologie. Ref.nr. RW2044-1/15-013.529
- [7] www.gelderland.nl
- [8] www.synbiosis.alterra.nl
- [9] www.waarneming.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De bescherming is in de wet geregeld middels de Wet natuurbescherming. De gebiedsbescherming die voortkomt uit het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies en verordeningen (NNN/EHS) neemt een aparte positie in.

Wet
natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) verenigt of vervangt verschillende wetten en verdragen op het gebied van bos- en natuurbescherming, te weten:

- Voormalige Flora- en Faunawet
- Europese Vogelrichtlijn
- Europese Habitatrichtlijn, Verdrag van Bonn en Verdrag van Bern
- Voormalige Boswet

Activiteiten mogen niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geen voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De Wnb kent verschillende beschermingsregimes voor nationaal beschermde soorten, Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. Elk van deze drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten en belangen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de verbodsbepalingen die relevant zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen en dergelijke.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van	Niet van toepassing

deze onder zich te hebben.	dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijstelling

In sommige gevallen geldt voor een handeling die gevolgen heeft voor een soort een vrijstelling. Vormen van vrijstellingen zijn het toepassen van een gedragscode, een programmatische aanpak, een provinciale verordening en een ministeriele regeling.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bevoegd gezag

De provincie waarin een handeling plaatsvindt is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wnb. In een aantal gevallen is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland namens het Rijk verantwoordelijk. Het gaat om zaken van nationaal of provincie-overschrijdend belang, zoals Rijkswegen, -wateren en militaire activiteiten.

Rode lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wnb. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

NNN Gelderland

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) bestaat enerzijds uit alle gebieden met een natuurbestemming binnen de voormalige Gelderse EHS en anderzijds uit het zoekgebied van 7300 ha voor 5300 ha nieuwe natuur. Daarnaast maken de reeds gerealiseerde delen van verbindingzones deel uit van het GNN. De Groene Ontwikkelingszone (GO) bestaat uit alle gebieden met een andere bestemming dan natuur binnen de voormalige Gelderse EHS. Het beleid met betrekking tot de GO is gericht op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van ecologische verbindingzones. De GO heeft een dubbeldoelstelling: er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen in liggende en aangrenzende natuurgebieden.

Beschermingsregime GNN

Bestemmingswijzigingen in bestaande natuur zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn buiten het GNN. Er wordt alleen een uitzondering gemaakt voor ingrepen die van groot openbaar belang zijn. In dat geval kan een ingreep slechts doorgaan indien schade zoveel mogelijk wordt voorkomen en de resterende nadelige effecten volledig worden gecompenseerd. Bij deze categorie ingrepen mag de compensatie ook op afstand van de ingreep plaatsvinden. Uitbreiding van bestaande functies is mogelijk indien deze wordt gecombineerd met de ontwikkeling van een compensatielocatie, zodat de kernkwaliteiten per saldo verbeteren. De saldobenadering is steeds gericht op het compenseren van de verloren gegane oppervlakte natuur plus de compensatietoeslag en de versterking van de ecologische samenhang tussen de natuurgebieden. De effecten van het plan op de overige kernkwaliteiten worden in hun onderlinge samenhang beoordeeld. Deze benadering is alleen toepasbaar indien:

- de combinatie van bestemmingswijzigingen binnen één ruimtelijk plan wordt vastgelegd dan wel in één of meer onderling samenhangende, gelijktijdig vast te stellen plannen.
- juridisch bindende afspraken zijn gemaakt (zie artikel 2.7.1.1, derde tot en met zesde lid).

Over ruimtelijke plannen die voorzien in een ingreep in het GNN en de bijbehorende compensatie moet in het voorontwerp-stadium overleg worden gepleegd met de betreffende provinciale diensten op grond van artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Ruimtelijk regime GO

Voor kleinschalige nieuwvestigingen die het gebiedskarakter naar aard en schaal niet wezenlijk veranderen, liggen tevens mogelijkheden indien gecombineerd met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten in hetzelfde of in een gelijktijdig vastgesteld bestemmingsplan. Zonder de combinatie met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten, zou de GO niet de meest voor de hand liggende plaats zijn voor een dergelijke ontwikkeling. Een beperkte uitbreiding (tot 30 procent) van een bestaande functie kan in een bestemmingsplan worden toegestaan, indien is aangetoond en verzekerd dat de betreffende activiteit landschappelijk wordt ingepast en de kernkwaliteiten per saldo niet worden aangetast. In het algemeen zal een goede landschappelijke inpassing ter plaatse van de ingreep volstaan.

Bijlage II Kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen GNN deelgebied 148 Waardenburg - Brakel

20-01-16 09:56

148 Waalwaterwaarden Waardenburg - Brakel

Kernkwaliteiten deelgebied natuur en landschap

- Dynamische rivier met actieve geologische en geomorfologische processen, water-, sediment- en diasportransport en ecologisch kerngebied én verbinding tussen Midden-Europa en de Noordzeekust
- deels onderdeel van Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Noord- en zuidoever Waal met variabel, grotendeels agrarisch, maar ook industrieel cultuurlandschap en natuurcomplexen: Rijswaard, Cropsche Waard, Gamerense Waard, Breenwaard, Brakelsche Benedenwaarden
- A-locatie bos: Rijswaard Neerijnen: een aantal geïsoleerd liggende vrienden en doorgeschoten schietwilgenbos in de uiterwaard; van belang vanwege potenties voor zachthout- en hardhoutoobos en epifyten op oude stoven, waarvan Rodelijstsoorten
- leefgebied steenuil
- leefgebied kamsalamander
- onderdeel van Nieuwe Hollandse Waterlinie: Fort Vuren en Loevestein
- waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bever
- plaatselijk kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, knotwilgen en oobos
- cultuurhistorische waarden van de uiterwaarden, oude kavelpatronen, doorbraakkolken, waterstaatswerken (kades en sluisjes), kleiwinningen
- onbebouwdheid van de uiterwaarden (enkele boerderijen en steenfabrieken)
- rust, ruimte en donkerte m.u.v. de omgeving van stedelijke gebieden
- abiotiek: aardkundige waarden (o.m. reliëf van oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen), kwel, bodem
- ecosysteemdiensten: recreatie, wateropvang en -afvoer
- alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied

Aardkundige waarden

+ : Brakelsche Benedenwaarden

Waardevol open gebied of verkaveling

-

Parel

+

Natte landnatuur

nee

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- Ontwikkeling stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden
- ontwikkeling water- en oeverhabitats
- ontwikkeling hard- en zachthoutoobossen
- ontwikkeling moerassen, ruigteranden en laag gelegen bloemrijke graslanden
- ontwikkelen weidevogelpopulaties
- ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels
- ontwikkelen biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën, w.o. kamsalamander
- ontwikkeling populatie bevers (en otters)
- vermindering barrièrewerking A2 en spoorlijn
- ontwikkeling coulissenlandschap met strangen, knotwilgenrijen en meidoornhagen (evenwijdig aan de stroom) met lokaal doorzichten op de rivier, dorpen en steden
- behoud reliëf oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- Ontwikkeling stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden
- ontwikkeling water- en oeverhabitats
- ontwikkeling hard- en zachthoutoobossen
- ontwikkeling moerassen, ruigteranden en laag gelegen bloemrijke graslanden
- ontwikkelen weidevogelpopulaties
- ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels
- ontwikkelen biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën, w.o. kamsalamander
- ontwikkeling populatie bevers (en otters)
- vermindering barrièrewerking A2 en spoorlijn
- ontwikkeling coulissenlandschap met strangen, knotwilgenrijen en meidoornhagen (evenwijdig aan de stroom) met lokaal doorzichten op de rivier, dorpen en steden
- behoud reliëf oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen

Ecologische verbindingen met evz-model

-

Bijlage IV
Toetsing GNN

Boland, Sophie (PPO)

Van: Werff van der, Gon <a.vander.werff@gelderland.nl>
Verzonden: donderdag 8 september 2016 15:52
Aan: 'Marc Bleijerveld'
CC: Thielking, Arjan (ON); Boland, Sophie (PPO)
Onderwerp: RE: Toetsing GNN invaartverbreding overnachtingshaven Haaften

Beste Marc,

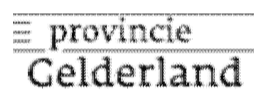
Wij kunnen instemmen met de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd en de beoordeling/conclusies daarvan. Ons toetsingskader voor GNN en GO is op een juiste manier doorlopen. In deze situatie is het inruilen van landnatuur voor waternatuur mogelijk.

Wel wijzen wij erop dat hetgeen in het natuurbeheerplan staat met name een kader is voor subsidieverlening, al geeft het kaartje beheergebied wel een indicatie van de nu aanwezige waarden. Voor het beoordelen van effecten is het natuurbeheerplan in principe niet bedoeld.

Met vriendelijke groet,

Gon van der Werff
Adviseur ruimtelijke ordening west-rivierenland

026 359 9579 | a.vander.werff@gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: maandag | dinsdag | woensdag | donderdag

Van: Marc Bleijerveld [<mailto:bleijerveld@ruimtevooradvies.nl>]
Verzonden: dinsdag 30 augustus 2016 13:14
Aan: Werff van der, Gon
CC: Thielking, Arjan (ON); Boland, Sophie (PPO)
Onderwerp: Toetsing GNN invaartverbreding overnachtingshaven Haaften

Beste mevrouw Van de Werff,

Namens RWS biedt ik u ter beoordeling de conceptrapportage aan van de toetsing aan het GNN van project invaartverbreding overnachtingshaven.

Zoals telefonisch besproken hoor ik graag wat uw visie is op het project en de beoordeling.

Zoudt u mij willen informeren over de termijn waarop u een uitspraak kunt doen?

Met vriendelijke groet,

Marc Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

www.ruimtevooradvies.nl

mail: bleijerveld@ruimtevooradvies.nl
mob: 06-40559568

Toetsing Gelders Natuurnetwerk Invaartverbreding overnachtingshaven Haaften

Rijkswaterstaat GVO-nat

Toetsing Gelders Natuurnetwerk

Invaartverbreding overnachtingshaven Haaften

Rijkswaterstaat GVO-nat

Titel	Toetsing Gelders Natuurnetwerk Invaartverbreding overnachtingshaven Haaften
Uitvoering	Ruimte voor Advies Deventerstraat 179 8171 NS Vaassen T 0578-560368 www.ruimtevooradvies.nl
Contactpersoon	Dhr. M. Bleijerveld T 06-40559568 bleijerveld@ruimtevooradvies.nl
Opdrachtgever Contactpersoon	Rijkswaterstaat Dienst Oost-Nederland Mevr. S. Boland
Datum	14 september 2016
Status	definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	1
1.3	Projectlocatie	2
1.4	Status plangebied	4
1.5	Kernkwaliteiten GNN	4
1.6	Ontwikkelingsdoelen GNN	5
1.7	Ontwikkelingsdoelen GO	6
2	Beleidskader	7
2.1	Gelders Natuurnetwerk	7
2.2	Groene Ontwikkelingszone	7
2.3	Beschermingsregime GNN	7
2.4	Beschermingsregime GO	10
3	Effecten op kernkwaliteiten	14
3.1	Areaal	14
3.2	Samenhang & kwaliteit	14
3.3	Versnippering	14
3.4	Kwaliteit leefgebied soorten FF-wet	14
3.5	Aaneengeslotenheid	14
3.6	Natuurlijke processen	14
3.7	Morfologie & water	14
3.8	Geluid	14
3.9	Licht	15
3.10	Dynamiek rivier	15
3.11	Nationaal Landschap	15
3.12	Landschappelijk karakter	15
3.13	A-locatie bos	15
3.14	Leefgebied Steenuil	15
3.15	Leefgebied Kamsalamander	15
3.16	Nieuwe Hollandse Waterlinie	15
3.17	Waarden diverse soortgroepen	15
3.18	Kleinschalig landschap	16
3.19	Cultuurhistorische waarden	16
3.20	Onbebouwdheid	16
3.21	Rust, ruimte en duisternis	16
3.22	Abiotiek	16
3.23	Ecosysteemdiensten	16
3.24	FF-wet	16
3.25	Ontwikkelingsdoelen GNN	16
3.26	Ontwikkelingsdoelen GO	17
4	Conclusies	18
4.1	GNN	18
4.2	GO	18
5	Bronnen	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Rijkswaterstaat Dienst Oost-Nederland heeft het voornemen om de invaart van overnachtingshaven Haaften (gem. Neerijnen) te verbreden (fig. 1). De verbreding vindt plaats in de uiterwaard van de Waal die onderdeel is van het Gelders Natuurnetwerk. De Gelderse omgevingsverordening schrijft voor dat ontwikkelingen in het natuurnetwerk getoetst moeten worden aan het beschermingsregime.

Figuur 1. Globale ligging projectlocaties GVO-nat.

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een dergelijke toetsing. In de toetsing zijn de effecten van de ingreep in beeld gebracht en de eventuele gevolgen daarvan op de kernkwaliteiten die voor het deelgebied zijn vastgesteld.

1.2 Methoden

De toetsing van de ingreep is gebeurd aan de hand van het beleidskader van de jongste omgevingsverordening van provincie Gelderland (dec 2015). Als basis voor de beoordeling dienden verschillende recente natuuronderzoeken in het gebied en de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD).

1.3 Projectlocatie

Ten oosten van Haaften ligt in de uiterwaard op de noordoever van de Waal een voormalige zandwinning met een oppervlakte van circa 2,5 hectare (fig. 4). De plas dient als overnachtingshaven voor binnenvaartschepen. Ten behoeve hiervan zijn aan de zuidoever van de plas vier steigers aangelegd. De invaart wordt gevormd door een 125 meter brede doorsteek door de oeverstrook (fig. 2). De koppen van de invaart zijn langs het water versterkt met stortsteen.

Figuur 2. Invaart van de overnachtingshaven bij Haaften met links de Waal en op de voorgrond de af te graven kop van de invaart.

De koppen en het terrein er omheen zijn in agrarisch gebruik en worden betrekkelijk intensief gebruikt. Dit wil zeggen dat de vegetatie grotendeels uit productieve grassen bestaat en mogelijk wordt ook gemest. Plaatselijk is de grasmat kruidenrijker, met name aan randen. In 2014 is het (verlande) kribvak direct ten oosten van de invaart verlaagd in het kader van de kribverlagingen in de Waal (fig. 3). Het staat in de huidige situatie nog droog, maar zal bij hogere waterstanden sneller onderlopen. Op de koppen en in de directe omgeving van de invaart is geen opgaande begroeiing aanwezig met uitzondering van enige jonge wilgenopslag langs de waterlijn.

Figuur 3. Terrein ten oosten van de invaart met rechts het recent verlaagde kribvak.

In de praktijk blijkt dat de invaart van de haven voor grotere schepen te smal is om goed de haven in en uit te manoeuvreren. Rijkswaterstaat heeft daarom de wens om de invaart te verbreden. Het plan is opgevat om de ronde kop aan de oostzijde recht te trekken (fig. 4). Hiermee is het afgraven van maximaal 6000 vierkante meter gemoeid. De nieuwe oeverlijn wordt overeenkomstig de huidige met stortsteen afgewerkt. De geplande uitvoering is in 2017.

Figuur 4. Luchtfoto overnachtingshaven Haaften. In rood is de beoogde ontgroning aangegeven t.b.v. de invaartverbreding. Het zandkleurige deel dat deels overlapt met het plangebied betreft het verlaagde kribvak.

1.4 Status plangebied

De overnachtingshaven en de uiterwaard en de rivier zijn deel van de GO of het GNN (fig. 5). Rond het projectgebied heeft de GO de grootste oppervlakte. Het GNN is beperkt tot delen van de oeverstrook van de Waal. Oostelijker hebben meer delen van de uiterwaard de status GNN. Het feitelijke plangebied ligt grotendeels in de GO en voor een gering deel in het GNN, het gaat om respectievelijk circa 5000 m² en circa 700 m².

Figuur 5. Ligging plangebied (rood) t.o.v. GO (lichtgroen) en GNN (donkergroen).

1.5 Kernkwaliteiten GNN

Het projectgebied ligt in deelgebied 148 van het GNN: Waaluitwaarden Waardenburg - Brakel. Voor het deelgebied zijn de volgende specifieke kernkwaliteiten geformuleerd:

- Dynamische rivier met actieve geologische en geomorfologische processen, water-, sediment- en diasporetransport en ecologisch kerngebied én verbinding tussen Midden-Europa en de Noordzeekust.
- Deels onderdeel van Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie.
- Noord- en zuidoever Waal met variabel, grotendeels agrarisch, maar ook industrieel cultuurlandschap en natuurcomplexen: Rijswaard, Crowsche Waard, Gamerense Waard, Broomwaard, Brakelsche Benedenwaarden.

- A-locatie bos: Rijswaard Neerijnen: een aantal geïsoleerd liggende grienden en doorgeschoten schietwilgenbos in de uiterwaard; van belang vanwege potenties voor zachthout- en hardhoutoibos en epifyten op oude stoven, waarvan Rodelijstsoorten.
- Leefgebied steenuil.
- Leefgebied kamsalamander.
- Onderdeel van Nieuwe Hollandsche Waterlinie: Fort Vuren en Loevestein.
- Waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bever.
- Plaatselijk kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, knotwilgen en oibos.
- Cultuurhistorische waarden van de uiterwaarden, oude kavelpatronen, doorbraakkolken, waterstaatswerken (kades en sluisjes), kleiwinningen.
- Onbebouwdheid van de uiterwaarden (enkele boerderijen en steenfabrieken).
- Rust, ruimte en donkerte m.u.v. de omgeving van stedelijke gebieden.
- Abiotiek: aardkundige waarden (o.m. reliëf van oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen), kwel, bodem.
- Ecosysteemdiensten: recreatie, wateropvang en -afvoer.
- Alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Aardkundige waarden

Ten aanzien van aardkundige waarden zijn de Brakelsche Benedenwaarden specifiek genoemd.

Waardevol open gebied of verkaveling

In het deelgebied komen geen waardevol open gebied of verkaveling voor.

Parel

Het plangebied en de omgeving daarvan zijn geen deel van 'parels' binnen het natuurnetwerk.

Natte landnatuur

In het deelgebied is geen natte landnatuur aangewezen.

Ecologische verbindingzone

In het deelgebied zijn geen ecologische verbindingzones aangewezen.

1.6 Ontwikkelingsdoelen GNN

- Ontwikkeling stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden.
- Ontwikkeling water- en oeverhabitats.
- Ontwikkeling hard- en zachthoutoibossen.
- Ontwikkeling moerassen, ruigteranden en laag gelegen bloemrijke graslanden.
- Ontwikkelen weidevogelpopulaties.
- Ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels.
- Ontwikkelen biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën, w.o. kamsalamander.
- Ontwikkeling populatie bevers (en otters).
- Vermindering barrièrewerking A2 en spoorlijn.
- Ontwikkeling coulissenlandschap met strangen, knotwilgenrijen en meidoornhagen (evenwijdig aan de stroom) met lokaal doorzichten op de rivier, dorpen en steden behoud reliëf oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen.

1.7 Ontwikkelingsdoelen GO

- Ontwikkeling stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden.
- Ontwikkeling water- en oeverhabitats.
- Ontwikkeling hard- en zachthoutoibossen.
- Ontwikkeling moerassen, ruigteranden en laag gelegen bloemrijke graslanden.
- Ontwikkelen weidevogelpopulaties.
- Ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels.
- Ontwikkelen biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën, w.o. kamsalamander.
- Ontwikkeling populatie bevers (en otters).
- Vermindering barrièrewerking A2 en spoorlijn.
- Ontwikkeling coulissenlandschap met strangen, knotwilgenrijen en meidoornhagen (evenwijdig aan de stroom) met lokaal doorzichten op de rivier, dorpen en steden behoud reliëf oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen.

2 Beleidskader

- 2.1 Gelders Natuurnetwerk** Het GNN bestaat enerzijds uit alle gebieden met een natuurbestemming binnen de voormalige Gelderse EHS en anderzijds uit het zoekgebied van 7300 ha voor 5300 ha nieuwe natuur. Daarnaast maken de reeds gerealiseerde delen van verbindingzones deel uit van het GNN. Het beleid met betrekking tot het GNN is ten eerste gericht op de bescherming en het herstel van de aanwezige natuurwaarden, ten tweede op de ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden.
- 2.2 Groene Ontwikkelingszone** De GO bestaat uit alle gebieden met een andere bestemming dan natuur binnen de voormalige Gelderse EHS. Het beleid met betrekking tot de GO is gericht op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van ecologische verbindingzones, waaronder landgrensoverschrijdende klimaatcorridors. De ontwikkelingsdoelstelling is tweeledig: ontwikkeling van functies in combinatie met versterking van de kernkwaliteiten natuur en landschap. In de GO worden natuur- en landschapselementen aangelegd ter verbetering van de migratiemogelijkheden voor planten en dieren.
- 2.3 Beschermingsregime GNN** In een bestemmingsplan zijn binnen het GNN geen nieuwe functies mogelijk, tenzij:
- a. er geen reële alternatieven aanwezig zijn;
 - b. er sprake is van redenen van groot openbaar belang;
 - c. de negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
 - d. de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd.

De kernkwaliteiten zijn beschreven voor het betreffende deelgebied.

Saldobenadering bij uitbreiding van bestaande functies in het GNN

Uitbreiding van bestaande functies is mogelijk indien deze wordt gecombineerd met de ontwikkeling van een compensatielocatie, zodat de kernkwaliteiten per saldo verbeteren. De saldobenadering is steeds gericht op het compenseren van de verloren gegane oppervlakte natuur plus de compensatietoeslag en de versterking van de ecologische samenhang tussen de natuurgebieden. De effecten van het plan op de overige kernkwaliteiten worden in hun onderlinge samenhang beoordeeld. Deze benadering is alleen toepasbaar indien:

- de combinatie van bestemmingswijzigingen binnen één ruimtelijk plan wordt vastgelegd dan wel in één of meer onderling samenhangende, gelijktijdig vast te stellen plannen.
- juridisch bindende afspraken zijn gemaakt (zie artikel 2.7.1.1, 3e tot en met 6e lid).

Over ruimtelijke plannen die voorzien in een ingreep in het GNN en de bijbehorende compensatie moet in het voorontwerp-stadium overleg worden gepleegd met de betreffende provinciale diensten op grond van artikel 3.1.1.

Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Voor die onderdelen van het GNN die tevens vallen onder de Europeesrechtelijke bescherming van Natura 2000-gebieden zullen de ontwikkelingen ook moeten passen binnen het Beheerplan N2000. Het verdient aanbeveling hierover al in de aanvangsfase van een initiatief contact op te nemen met de provincie voor een gezamenlijke eerste verkenning van de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden en randvoorwaarden vanuit sectorale wet- en regelgeving, zoals de Boswet, Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet etc.

Kernkwaliteiten en significante aantasting

In alle gevallen waarin een significante aantasting niet bij voorbaat kan worden uitgesloten, zal de initiatiefnemer van een grootschalige ontwikkeling of een combinatie van ontwikkelingen binnen het GNN, de effecten van deze ontwikkelingen op de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het GNN moeten onderzoeken. Hierbij gaat het niet alleen om de aanwezige natuurwaarden, maar ook om de nagestreefde natuurwaarden en de bijbehorende milieucondities. Een ontwikkeling kan een significante aantasting van de kernkwaliteiten tot gevolg hebben, indien deze leidt tot:

- een vermindering van areaal, samenhang en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die aangewezen zijn voor nieuwe natuur. Onder landschapselementen verstaan wij onder andere heggen, houtwallen, bosjes, poelen en solitaire bomen;
- een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren tussen de verschillende leefgebieden in delen van het GNN;
- een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing is vereist en als zodanig worden genoemd in de AMvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet;
- een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid);
- een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden;
- een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van water met een natuurbestemming;
- een verandering van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewatersituatie (verder) aantasten;
- een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting;
- Een toename van de verstoring door licht. Dat betekent dat het plaatsen van nieuwe lichtbronnen zoveel mogelijk voorkomen moet worden en de uitstraling naar de omgeving zo veel mogelijk moet worden beperkt.

Omgang met kernkwaliteiten

Bij de beoordeling van de effecten op kernkwaliteiten in het GNN is het steeds van belang dat oppervlakte en ecologische samenhang niet worden aangetast dan wel substantieel worden versterkt. Daar waar het geluidbelasting, licht en verstoring van rust betreft, kan het voorkomen dat bij uitbreiding van een functie een beperkte toename niet te vermijden is. Alhoewel uitgangspunt is dat die beperkte aantasting zo veel mogelijk wordt voorkomen kan - in

gevallen waarin dit niet mogelijk blijkt - door een toename in oppervlakte natuur en verbetering van de ecologische samenhang, toch een positief saldo worden bereikt

Geen reële alternatieven en groot openbaar belang

Indien binnen het GNN een nieuwe ontwikkeling wordt overwogen, dient te worden onderzocht of reële alternatieven bestaan voor de betreffende ontwikkeling en of met de ontwikkeling een groot openbaar belang is gemoeid. Bij de vraag of er reële alternatieven zijn voor de betreffende ontwikkeling, gaat het erom dat wordt onderzocht of er een mogelijkheid bestaat de betreffende ontwikkeling op een locatie buiten het GNN te realiseren. Hierbij dienen - voor zover mogelijk - zowel mogelijkheden binnen als buiten de betreffende gemeente te worden overwogen. Tijdverlies en meerkosten spelen bij dit onderzoek een ondergeschikte rol. Alleen indien het tijdverlies en de meerkosten van een alternatief buitensporig veel groter zijn dan die van het oorspronkelijke plan, kan hier betekenis aan toekomen. Tot groot openbaar belang worden in ieder geval gerekend de veiligheid, de drinkwatervoorziening, de plaatsing van installaties voor de winning, opslag of transport van olie of gas en de plaatsing van windturbines. Kortetermijnbelangen kwalificeren niet als een groot openbaar belang.

Mitigatie en compensatie

Indien is aangetoond dat geen reële alternatieven bestaan voor een ontwikkeling binnen het GNN, dient vervolgens te worden onderzocht of deze significante gevolgen kunnen worden voorkomen (gemitigeerd). Hierbij kan onder andere worden gedacht aan maatregelen met betrekking tot de inpassing van de ontwikkeling in de omgeving. Indien mitigatie niet of onvoldoende mogelijk is, wordt toegekomen aan compensatie. Hierbij gaat het om de realisatie van een nieuw areaal natuur. Compensatie dient te worden gerealiseerd in of nabij de GO en vindt bij voorkeur in de nabijheid van de ingreep plaats, mits zodoende een duurzame situatie ontstaat.

Indien er in de nabijheid van de ingreep geen mogelijkheden voor compensatie zijn, moet worden uitgeweken naar een locatie op afstand van de ingreep. Als eerste komen daarvoor dan de door de provincie op te richten compensatiepoules in aanmerking. Dat zijn natuurontwikkelingsgebieden die op strategische locaties in het GNN worden ontwikkeld.

De compensatie dient planologisch te worden verankerd in hetzelfde bestemmingsplan dan wel in een ander, gelijktijdig vast te stellen, bestemmingsplan. Na realisatie van de compensatie wordt het betreffende gebied aan het GNN toegevoegd. Gedeputeerde Staten zullen daartoe de begrenzing van het GNN en GO jaarlijks aanpassen aan de bestemmingswijzigingen die er in GNN en GO hebben plaatsgevonden.

Kwaliteitstoeslag

In veel gevallen kan niet met 1:1-compensatie worden volstaan. Hoe langer het duurt voordat de natuur die door een ontwikkeling significant wordt aangetast weer kan worden hersteld, des te omvangrijker zal de compensatie moeten zijn. Hierbij wordt er voor natuur met een ontwikkeltijd van minder dan vijf jaar, geen extra toeslag gehanteerd. Voor natuur met een ontwikkeltijd van vijf tot vijftwintig jaar wordt een toeslag van 33 procent gehanteerd en voor natuur met een ontwikkeltijd tussen de vijftwintig en honderd jaar geldt een toeslag

van 66 procent. Voor natuur met een ontwikkeltijd van meer dan honderd jaar kan geen standaard toeslag worden vastgesteld, maar zal maatwerk moeten worden geboden boven de toeslag van 66 procent. Naast een toeslag met betrekking tot de omvang van het vernietigde areaal, dienen tevens de kosten voor de inrichting en de kosten van ontwikkelingsbeheer te worden vergoed.

Compensatieplan

Ter onderbouwing van het voorgaande dient door de initiatiefnemer een compensatieplan te worden opgesteld. Hierin moet worden beschreven welke mitigerende maatregelen worden getroffen om ervoor te zorgen dat de nadelige effecten op de kernkwaliteiten zoveel mogelijk worden beperkt. Vervolgens moet worden aangegeven welke compenserende maatregelen zullen worden getroffen. Ook moet worden beschreven op welke wijze wordt verzekerd dat de mitigatie en compensatie ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd en de wijze van monitoring en rapportage van de tenuitvoerlegging van mitigatie en compensatie.

De daadwerkelijke uitvoering van mitigatie en compensatie kan worden verzekerd door het sluiten van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de initiatiefnemer en het bevoegde gezag (eventueel in combinatie met een boetebeding) of door de opname van een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan waarin de betreffende ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.

2.4 Beschermingsregime GO

Eerst de ladder duurzame verstedelijking toepassen

Bij ruimtelijke ingrepen in de GO is allereerst onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging enerzijds en uitbreiding van bestaande bestemmingen anderzijds. Vervolgens is een onderscheid gemaakt naar de schaal van de ingreep en daarmee naar het effect ervan op de kernkwaliteiten. Echter, voorafgaand aan de vraag of nieuwvestiging op grond van het natuurbeleid mogelijk is, wordt eerst de ladder voor duurzame verstedelijking toegepast.

Grootschalige nieuwvestiging

Op grond van het voorgaande liggen binnen de GO mogelijkheden voor projecten die bijdragen aan een substantiële versterking van de kernkwaliteiten. Grootschalige nieuwvestiging die naar aard en schaal het karakter van het betreffende gebied wezenlijk aantast, past hier niet. Dit ligt anders wanneer een groot openbaar belang in het geding is en reële alternatieven ontbreken. Het gaat dan bijvoorbeeld om nieuwe infrastructuur of woningbouwlocatie.

Kleinschalige nieuwvestiging: substantiële versterking kern kwaliteiten

Voor kleinschalige nieuwvestigingen die het gebiedskarakter naar aard en schaal niet wezenlijk veranderen, liggen tevens mogelijkheden indien gecombineerd met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten in hetzelfde of in een gelijktijdig vastgesteld bestemmingsplan. Zonder de combinatie met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten, zou de GO niet de meest voor de hand liggende plaats zijn voor een dergelijke ontwikkeling.

Grootschalige uitbreiding: substantiële versterking kernkwaliteiten

Bij uitbreiding van bestaande functies is een onderscheid gemaakt naar de omvang van de uitbreiding, omdat deze rechtstreeks verband houdt met het effect ervan op de kernkwaliteiten. Een grootschalige uitbreiding is mogelijk onder de voorwaarde dat deze gecombineerd wordt met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten. Een grootschalige uitbreiding is een uitbreiding met meer dan 30 procent van de bestaande bestemming. De bijzondere toegevoegde waarde van de functiecombinatie, die bijdraagt aan de versterking van de kernkwaliteiten, maakt dat de ontwikkeling past in de GO.

Grootschalige uitbreiding van grondgebonden landbouw, landgoedbedrijven en extensieve openluchtrecreatie

Voor grondgebonden landbouw, landgoedbedrijven en extensieve openluchtrecreatie wordt ontwikkelingsruimte geboden, voor zover de kernkwaliteiten per saldo niet significant worden aangetast. De functies grondgebonden landbouw en het landgoedbedrijf - volgens de definitie van de Natuurschoonwet - verdienen een bijzonder behandeling omdat beheer en onderhoud van het landschap deel uitmaken van hun bedrijfsvoering. Deze functies dragen direct bij aan de instandhouding van het landschap en daarmee ook aan de kernkwaliteiten. Daarom is voldoende wanneer bij uitbreiding de kernkwaliteiten per saldo niet worden aangetast.

Voor plannen en projecten op bestaande landgoederen geeft de Natuurschoonwet een goede beschrijving van bouwwerken en functies die meetellen voor de kwalificatie. Plannen en projecten die niet meetellen voor de rangschikking onder de Natuurschoonwet vallen onder het regime voor overige functies.

De Groene Ontwikkelingszone draagt in het bijzonder bij aan de belevingswaarde van het waardevolle cultuurlandschap en heeft daardoor een bijzondere rol voor extensieve openluchtrecreatie. Daarom wordt aan uitbreiding van bestemmingen voor extensieve openluchtrecreatie dezelfde randvoorwaarde gesteld als aan grondgebonden landbouw en het landgoedbedrijf. Het gaat dan bijvoorbeeld om routegebonden voorzieningen, dagrecreatieterreinen en dergelijke.

Kleinschalige uitbreiding: per saldo geen aantasting

Een beperkte uitbreiding (tot 30 procent) van een bestaande functie kan in een bestemmingsplan worden toegestaan, indien is aangetoond en verzekerd dat de betreffende activiteit landschappelijk wordt ingepast en de kernkwaliteiten per saldo niet worden aangetast. In het algemeen zal een goede landschappelijke inpassing ter plaatse van de ingreep volstaan.

Omgang met kernkwaliteiten

Bij de beoordeling van de effecten op kernkwaliteiten in de GO is het steeds van belang dat oppervlakte en ecologische samenhang niet worden aangetast dan wel substantieel worden versterkt. Daar waar het geluidbelasting, licht en verstoring van rust betreft, kan het voorkomen dat bij uitbreiding van een functie een beperkte toename niet te vermijden is. Alhoewel uitgangspunt is dat die beperkte aantasting zo veel mogelijk wordt voorkomen kan - in gevallen waarin dit niet mogelijk blijkt - door een toename in oppervlakte natuur en verbetering van de ecologische samenhang, toch een positief saldo worden bereikt.

Verevening

Substantiële versterking

Zowel bij nieuwvestiging als bij een grootschalige uitbreiding dient, naast een goede landschappelijk inpassing, sprake te zijn van een per saldo substantiële versterking van de kernkwaliteiten van de GO. Daarbij is zowel de invulling van het begrip "substantieel" van belang als de wijze waarop de afspraken worden vastgelegd.

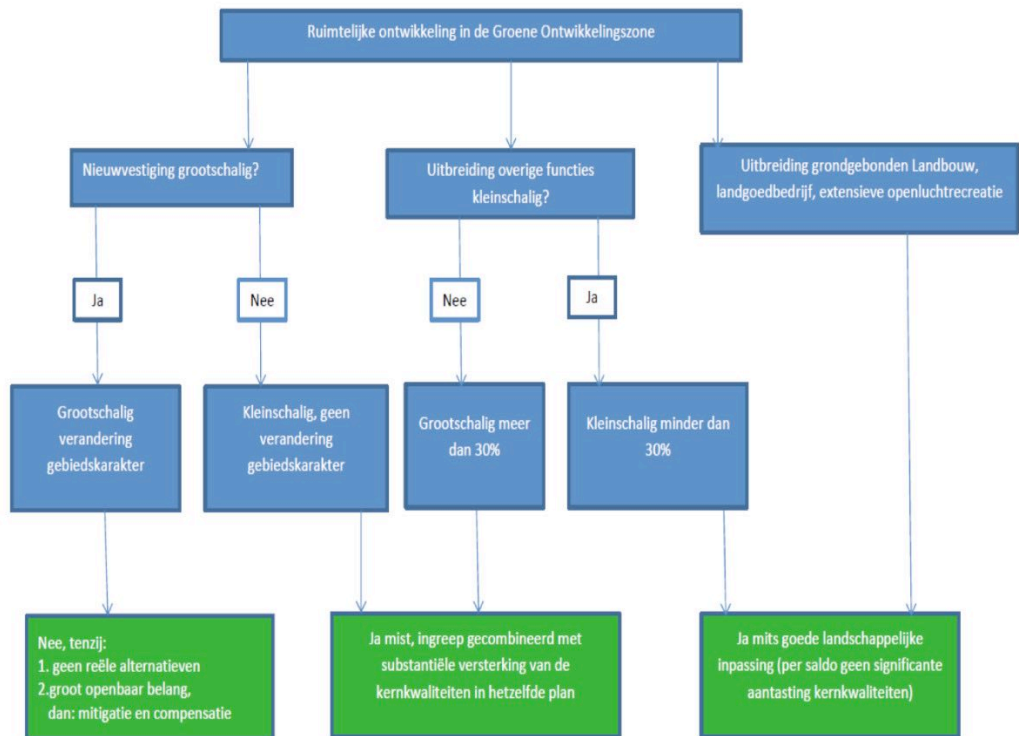
Ter invulling van het begrip "substantieel" kan bij een functiecombinatie met wonen bijvoorbeeld worden gedacht aan een nieuw landgoed waarbij wij onder een substantiële versterking van de kernkwaliteiten verstaan: de combinatie van één huis van allure met ten hoogste drie wooneenheden met minimaal 5 ha natuur. Bij meer huizen of wooneenheden verwachten wij een evenredige vermeerdering van de versterking van de kernkwaliteiten. Bij de keuze voor de te ontwikkelen natuur verwachten wij dat - in geval van een ontwikkeling binnen een verbindingszone - wordt aangesloten bij de kernkwaliteiten van de GO in het algemeen en het betreffende gebied in het bijzonder. In het geval van een ontwikkeling buiten een verbindingszone verwachten wij dat wordt aangesloten bij de kernkwaliteiten van het aangrenzende GNN in hetzelfde deelgebied.

De substantiële versterking van de kernkwaliteiten kan worden verzekerd door de opname van een voorwaardelijke verplichting in het betreffende bestemmingsplan of door het sluiten van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag (eventueel in combinatie met een boetebeding), alvorens het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Gelet op de omvang van de vereiste verevening is hier een vereveningsparagraaf in een structuurvisie en een daaraan gekoppeld fonds, niet geschikt.

Per saldo versterking

Gemeenten wordt geadviseerd om voor de GO een vereveningsbeleid uit te werken in haar eigen ruimtelijk beleid. Daarvoor kunnen verschillende methodes worden gehanteerd. De keuze is afhankelijk van aard en omvang van de gewenste verevening en kan per geval verschillen. Bij kleine ingrepen kan een vereveningsparagraaf in de eigen structuurvisie en een verdere uitwerking daarvan in een bestemmingsplan de oplossing zijn. Daarbij kan dan een fonds worden ingesteld ter versterking van natuur en landschap. Het fonds wordt gevoed met beperkte bijdragen bij kleinschalige uitbreidingen. Vanuit dit fonds worden de projecten gefinancierd die bijdragen aan de versterking van natuur en landschap en in het bijzonder aan de realisatie van de verbindingszones volgens de beschreven ontwikkelingsdoelstelling. In onderstaande diagram is het afwegingskader weergegeven van ruimtelijke ontwikkelingen in de GO.

Afwegingskader voor Ruimtelijke ontwikkelingen in de Groene Ontwikkelingszone

3 Effecten op kernkwaliteiten

Algemene kernkwaliteiten

- 3.1 Areaal** Voor de ontwikkeling wordt circa 6000 m² van de uiterwaard afgegraven en toegevoegd aan het watersysteem van de Waal. In het plangebied vindt geen vestiging plaats van bijvoorbeeld een gebouw. Er kan dus niet zondermeer worden gesteld dat er areaalverlies optreedt. Wel neemt de oppervlakte landnatuur af ten gunste van natte natuur.
- 3.2 Samenhang & kwaliteit** De ingreep vindt plaats aan de rand van een stuk uiterwaard dat fysiek wordt begrensd door het water van de invaart. De oppervlakte van de ingreep is op de schaal van de uiterwaarden zeer beperkt en op en rond de locatie komen geen landschapselementen voor. De ontwikkeling is daarom niet van invloed op de samenhang en de kwaliteit van de natuurwaarden.
- 3.3 Versnippering** De ontwikkeling vindt plaats aan de rand van de uiterwaard die hier fysiek begrensd is door het water van de invaart. Op de locatie worden geen fysieke structuren gerealiseerd. Het is daarom uitgesloten dat de ingreep leidt tot een verminderde uitwisselingsmogelijkheid voor flora en fauna tussen de verschillende deelgebieden.
- 3.4 Kwaliteit leefgebied soorten FF-wet** In en rond het plangebied zijn geen strikter beschermde soorten van de Flora- en Faunawet gevonden. De kans is aanwezig dat rond de stortstenen oever Rivierdonderpad voorkomt, maar de ontwikkeling heeft alleen tijdelijk effect op de habitat. Er wordt vanuit gegaan dat Rivierdonderpad in 2017 ten gevolge van de aanstaande wetswijziging (nieuwe Natuurwet) niet meer op de lijst van beschermde soorten voorkomt.
- 3.5 Aaneengeslotenheid** De ontwikkeling is dermate klein op de schaal van het rivierengebied dat het effect op de aaneengeslotenheid is te verwaarlozen. Bovendien doet de toekomstige functie van het plangebied (open water) geen afbreuk aan het karakter van grote natuurlijke eenheden; water is immers een prominent onderdeel van het rivierengebied.
- 3.6 Natuurlijke processen** In het rivierengebied is de hydrologische dynamiek van de rivier het belangrijkste natuurlijke proces dat de uiterwaarden vormt. De ontwikkeling is niet van invloed op dit proces.
- 3.7 Morfologie & water** De locatie van de ingreep is gevormd tijdens de zandwinning en de aanleg van de haven en bezit geen specifieke oorspronkelijke aardkundige waarden. De locatie, de geringe oppervlakte en de aard van de ontwikkeling sluiten een effect uit op het hydrologische karakter van het gebied. Dit geldt voor zowel het grond- als het oppervlaktewater. Op basis van het toekomstige gebruik is een effect op de waterkwaliteit niet aan de orde.
- 3.8 Geluid** De ontwikkeling komt voort uit de wens om de manoeuvreerbaarheid naar en van de haven te verbeteren. De verbreding van de invaart leidt niet tot een verhoogde geluidbelasting van het gebied er omheen.

3.9 Licht De verbreding van de invaart van de haven leidt niet tot een verhoogde lichtbelasting van het gebied er omheen.

Specifieke kernkwaliteiten deelgebied 148

3.10 Dynamiek rivier De ontwikkeling is niet van invloed op het peil of de stroming van de rivier en vormt ook geen barrière bij bijvoorbeeld hoog water. Een invloed op de dynamiek van de rivier en de functie als verbinding is uit te sluiten.

3.11 Nationaal Landschap Het gebied rond Haaften is geen onderdeel van een Nationaal Landschap. De ingreep tast de kwaliteiten van een Nationaal Landschap daarom niet aan.

3.12 Landschappelijk karakter Het agrarische landschap met industrieel cultuurgoed en natuurcomplexen wordt als kernkwaliteit van dit deelgebied gezien. De overnachtingshaven is onderdeel van het industriële cultuurlandschap en de invaartverbreding is dermate kleinschalig dat geen afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke karakter ter plaatse.

3.13 A-locatie bos De Rijswaard in Neerijnen heeft de status van A-locatie bos. Dit bos ligt minimaal drie kilometer stroomopwaarts van het plangebied. Zowel in de aanleg- als de gebruiksfase is er geen relatie tussen de twee gebieden.

3.14 Leefgebied Steenuil In de Nationale Databank Flora en Fauna zijn twee recente waarnemingen van Steenuil opgenomen. Het gaat om een zichtwaarneming in Tuil (2013) en een baltsend exemplaar aan de rand van Haaften nabij de entree van de overnachtingshaven. De uiterwaard ten oosten van de haven (Kerkenwaard) is vermoedelijk niet geschikt als broedgebied, omdat de begroeiing uit dit wilgenbos bestaat en uit meidoornhagen. Wel is het geschikt als foerageergebied en het is aannemelijk dat de Kerkenwaard tot het leefgebied van Steenuilen uit Tuil behoort. In het foerageergebied van Steenuil zijn posten essentieel in de vorm van bomen en perceelpaaltjes. De oostelijke kop van de invaart is geheel open en paaltjes ontbreken. Het is daarom uitgesloten dat het plangebied onderdeel is van het leefgebied van Steenuil.

3.15 Leefgebied Kamsalamander Kamsalamander komt voor in de Crobsche Waard ten westen van Haaften. De NDFF vermeldt enkele oudere waarnemingen in het binnendijkse gebied ten noorden van de overnachtingshaven. In potentie lijkt de uiterwaard ten oosten van de haven geschikt als leefgebied vanwege het voorkomen van enkele kolken en beschutting. De oostelijke kop van de invaart is echter ongeschikt als leefgebied voor Kamsalamander, omdat beschutting en geschikt water ontbreekt.

3.16 Nieuwe Hollandse Waterlinie In het deelgebied liggen twee onderdelen van de Waterlinie: Fort Vuren en Loevestein. Het plangebied en de omgeving zijn hier geen onderdeel van.

3.17 Waarden diverse soortgroepen Een kernkwaliteit van het deelgebied is waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bever. Het verlande kribvak direct ten oosten van de invaart (fig. 2) staat in de NDFF voor 2012 en 2014 vermeld als slaapplaats voor Wulpen (750 resp. 320exx.). De slaapplaats is op andere momenten ook oostelijker in de uiterwaard vastgesteld. In 2014 was er

een slaappleafts van Brandgans aanwezig (500 exx.). Het is niet bekend wat het effect van de kribverlaging op de slaappleafts is geweest. De invaartverbreiding heeft betrekking op de randzone van de kop van de invaart en tast het karakter van het terrein - met name de openheid - niet aan. Het is uitgesloten dat de ontwikkeling van invloed is op de aanwezigheid van slaappleafts in het kribvak. Voor het terrein direct ten oosten van de invaart zijn geen meldingen bekend van broedgevallen van weidevogels. Voor het oosten van de Kerkenwaard zijn wel broedgevallen gemeld van verschillende soorten, maar de gevallen zijn relatief oud (2007). In principe is het terrein ten oosten van de invaart geschikt als broedgebied voor weidevogels. Vanwege de beperkte oppervlakte van de eenheid en de nabijheid van de oeverzone (met een grotere aanwezigheid van predatoren, zoals meeuwen), is de geschiktheid als matig te bestempelen. Het is uitgesloten dat het afsnijden van de kop van de invaart een wezenlijk effect heeft op de geschiktheid voor weidevogels van het aangrenzende terrein. Het terrein ten oosten van de invaart vormt geen geschikt habitat voor de overige genoemde soorten of soortgroepen.

3.18 Kleinschalig landschap

In de Kerkenwaard komt kleinschalig landschap voor in de vorm van meidoornhagen en oobos. Het terrein ten oosten van de invaart ontbeert dergelijke kenmerken. De ontwikkeling is daarom niet van invloed op kleinschalige landschappen.

3.19 Cultuurhistorische waarden

De zandwinning en het gebruik als overnachtingshaven zijn van recente datum (eind jaren zeventig). De invaart is bekleed met stortsteen en bezit geen oorspronkelijke cultuurhistorische elementen.

3.20 Onbebouwdheid

De ontwikkeling heeft geen betrekking op de realisatie van gebouwen of of andere kunstwerken en is daarom niet van invloed op de weinig bebouwde karakter van de uiterwaarden.

3.21 Rust, ruimte en duisternis

De verbrede invaart is niet van invloed op de geluid- of lichtbelasting van het gebied. Gelet op de aard van de ontwikkeling - van land naar water - is een effect op de ruimte van het gebied niet aan de orde.

3.22 Abiotiek

Het plangebied kent een recente ontstaansgeschiedenis en is sterk antropogene beïnvloed (zandwinning, stortstenen oever, zomerdijk en kribverlaging). Het project is van invloed op specifieke oorspronkelijke aardkundige waarden of hydrologische eigenschappen.

3.23 Ecosysteemdiensten

De ontwikkeling staat neutraal ten opzichte van de ecosysteemdienst recreatie en waterafvoer. In zekere zin zal de verbreiding een zeer bescheiden verbetering van de dienst wateropvang bewerkstelligen.

3.24 FF-wet

Voor de beoordeling van deze kernwaarde wordt verwezen naar paragraaf 3.4.

Ontwikkelingsdoelen deelgebied 148

3.25 Ontwikkelingsdoelen GNN

De ontwikkelingsdoelen voor het GNN liggen in het verlengde van de geformuleerde kernwaarden. Uit de beoordeling van het project blijken geen of geen wezenlijke effecten op de kernwaarden van het deelgebied. Hieruit volgt

3.26 Ontwikkelingsdoelen GO

dat er ook geen effecten optreden op de ontwikkelingsdoelen van het GNN.

De ontwikkelingsdoelen voor de GO liggen in het verlengde van de geformuleerde kernwaarden. Uit de beoordeling van het project blijken geen of geen wezenlijke effecten op de kernwaarden van het deelgebied. Hieruit volgt dat er ook geen effecten optreden op de ontwikkelingsdoelen van de GO.

Tabel 1: Overzicht resultaten effectbeoordeling invaartverbreding overnachtingshaven

EFFECTEN OP KERNWAARDEN DEELGEBIED 148 VAN INVAARTVERBREIDING OVERNACHTINGSHAVEN HAAFTEN	
ALGEMENE KERKNWALITEITEN	EFFECT
Areaal	0/-
Samenhang & kwaliteit	-
Versnippering	-
Kwaliteit leefgebied soorten FF-wet	-
Aaneengeslotenheid	-
Natuurlijke processen	-
Morfologie & water	-
Geluid	-
Licht	-
SPECIFIEKE KERKNWALITEITEN DEELGEBIED	EFFECT
Dynamiek rivier	-
Nationaal landschap	-
Landschappelijk karakter	-
A-locatie bos	-
Leefgebied Steenuil	-
Leefgebied Kamsalamander	-
Nieuwe Hollandse Waterlinie	-
Waarden weide-, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën vissen en Bever	-
Kleinschalig landschap	-
Cultuurhistorische waarden	-
Onbebouwdheid	-
Rust, ruimte en duisternis	-
Abiotiek	-
Ecosysteemdiensten	-
FF-wet	-
ONTWIKKELINGSDOELEN	EFFECT
Ontwikkelingsdoelen GNN	-
Ontwikkelingsdoelen GO	-

4 Conclusies

4.1 GNN

De invaartverbreding overlapt met het GNN over een oppervlakte van circa 700 vierkante meter. De omgevingsverordening stelt dat de uitbreiding van een bestaande functies mogelijk is indien deze wordt gecombineerd met de ontwikkeling van een compensatielocatie, zodat de kernkwaliteiten per saldo verbeteren. In het onderhavige geval kan worden gesteld dat er geen werkelijk areaalverlies optreedt. Weliswaar is er sprake van een functie-uitbreiding, maar hiervoor is alleen een wijziging van de natuurlijke staat van het terrein noodzakelijk, namelijk van landnatuur in waternatuur. Verder worden geen kernkwaliteiten aangetast, is een cumulatief effect uitgesloten en is de wijziging op de schaal van het systeem zeer gering. Om deze redenen is geconcludeerd dat er geen significante aantasting van het GNN optreedt. Hieruit volgt dat voor het verbreden van de invaart geen compensatie noodzakelijk is.

4.2 GO

De invaartverbreding overlapt met de GO over een oppervlakte van maximaal 6000 vierkante meter. De omgevingsverordening stelt dat een beperkte uitbreiding van bestaande functies is toegestaan, mits de uitbreiding maximaal dertig procent bedraagt en indien is aangetoond en verzekerd dat de betreffende activiteit landschappelijk wordt ingepast en de kernkwaliteiten per saldo niet worden aangetast. De haven heeft een oppervlakte van circa achtentwintig hectare. De uitbreiding van de invaart valt met maximaal 6000 vierkante meter ruim onder de norm van dertig procent. Verder blijkt uit de effectbeoordeling dat de ontwikkeling niet van invloed is op de kernwaarden van het deelgebied. In dit geval is compensatie daarom niet aan de orde. Tevens is de aanvullende eis tot inpassing van de functie hier niet van toepassing, omdat geen de ontwikkeling geen betrekking heeft op een fysieke constructie.

5 Bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (www.ndff.nl)

Optimalisatie bereikbaarheid en uitbreiding ligplaatsen Haaften - quick scan ecologie. Witteveen+Bos, 2015

Provincie Gelderland. dec. 2015. Omgevingsverordening Gelderland

Quick scan flora en fauna - Rijkswaterstaat GVO-nat. Ruimte voor advies, 2015

www.gelderland.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.waarneming.nl

